

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
W GMINIE BIESK
NA LATA 2016-2025**

Bielsk, 2016

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP	3
II. Procedura tworzenia strategii	5
II.1. Uwarunkowania prawno-systemowe	5
II.2. Metodyka prac nad strategią	6
III. Społeczno-gospodarcze uwarunkowania strategii	8
III.1. Charakterystyka gminy	8
III.2. Podmioty gospodarcze	10
III.3. Poziom życia ludności	12
III.4. Rodziny	25
III.5. Seniorzy	28
III.5. Zasoby i warunki mieszkaniowe	29
III.6. Prognoza demograficzna	30
III.7. Rynek pracy	34
III.8. Ochrona zdrowia	35
III.9. Edukacja i wychowanie	36
III.10. Sport i rekreacja	42
III.11. Organizacje pozarządowe	43
III.12. Kultura	45
III.13. Charakterystyka systemu pomocy społecznej	47
III.14. Bezpieczeństwo publiczne	52
III.15. Infrastruktura, transport i komunikacja	53
III.16. Ochrona środowiska	55
IV. Diagnoza sytuacji społecznej	58
IV.1. Problemy społeczne gminy Bielsk	58
IV.2. Ubóstwo	63
IV.3. Bezrobocie	64
IV.4. Niepełnosprawność, długotrwała bądź ciężka choroba	65
IV.5. Przemoc w rodzinie	66
IV.6. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	67
IV.7. Alkoholizm	68
V. Analiza SWOT	70
VI. Misja, cele strategii i kierunki działań	73
VI.1. Misja	73
VI.2. Cel strategiczne i kierunki działań	74
VII. Źródła finansowania strategii	80
VIII. Monitoring i ewaluacja	81
IX. Wnioski końcowe	82
X. Spis tabel i wykresów	83

I. WSTĘP

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki), a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Bielsk została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku uzyskane w toku bieżącej działalności m.in. z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej z lat 2011-2015 dla gminy Bielsk, Urzędu Gminy Bielsk, Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku, Placówek szkolnych z terenu Gminy, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Parafii, Policji, placówek oświaty, Służby Zdrowia oraz innych instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem i Urzędem Gminy w Bielsku, a także wyników ankiety „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego” przeprowadzonej przez GOPS w Bielsku na terenie gminy w okresie od 11 do 31 października 2015r. W oparciu o zgromadzone dane została opracowana strategia rozwiązywania problemów społecznych na kolejne lata.

Sukcesywnie na przestrzeni lat następowało przeformułowanie roli i zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także sposobów realizacji świadczonej pomocy. Dokonano przejścia od modelu pomocy, którego zasadniczą funkcją było udzielanie wsparcia materialnego, do modelu nastawionego na wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się z prośbą o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Było to możliwe dzięki rozwojowi różnego rodzaju usług dla różnych grup świadczeniobiorców, poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej. Stąd pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio do jednostki, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w ich funkcjonowaniu dają szansę by następne pokolenie nie stało się podopiecznymi pomocy społecznej. Działania OPS mają na celu nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji bytowej świadczeniobiorców pomocy społecznej, ale także wsparcie w usuwaniu przyczyn, przy aktywnym udziale osób zgłaszających się o pomoc.

Gmina, wspólnota ludzi zamieszkałych na danym terenie, ponosi współodpowiedzialność za kształtowanie warunków bytu jej mieszkańców. Stąd wzrastające znaczenie problemów związanych ze zwalczaniem ubóstwa, socjalnych następstw bezrobocia, a także pomocy w organizacji życia osobom starszym.

Rozwój gospodarczy gminy musi być ściśle powiązany z poprawą jakości życia jej mieszkańców. Przyjazne warunki życia oznaczają dobry dostęp do opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, edukacji, instytucji kultury i sportu oraz zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i publicznego. Zgodnie z tym założeniem strategia została podzielona na następujące grupy tematyczne: charakterystyka gminy, podmioty gospodarcze, poziom życia ludności, rodziny, seniorzy, zasoby i warunki mieszkaniowe, prognoza demograficzna, rynek pracy, ochrona zdrowia, edukacja i wychowanie, sport i rekreacja, organizacje pozarządowe, kultura, charakterystyka systemu pomocy społecznej, bezpieczeństwo publiczne, infrastruktura, transport i komunikacja, ochrona środowiska.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form działania w pracy socjalnej, współpracę z szeroko rozumianym sektorem ekonomii społecznej tj. z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie i powiecie oraz instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej takimi jak: sądownictwo, służba zdrowia, policja i oświata.

Niniejsza strategia ma stworzyć podstawę do aktywnego kształtowania rzeczywistości, wyjść naprzeciw aspiracjom i dążeniom mieszkańców gminy, tworząc fundament ożywienia wszelkiej społecznej i gospodarczej aktywności.

Zatem treść tego dokumentu ma inspirować i motywować władze i mieszkańców do współpracy na rzecz gminy. Celem tejże współpracy jest bowiem dobro wspólnoty.

Ponadto dzięki sprecyzowaniu w strategii najważniejszych problemów społecznych naszej gminy, wybrane cele i hierarchia powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ważne jest więc podejmowanie działań do włączania społecznego tej grupy mieszkańców. Systematyzacja problemów ukierunkuje działania władz gminy i instytucji działających na rzecz mieszkańców gminy Bielsk. Przyjęcie tego dokumentu do realizacji umożliwi nie tylko budowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w gminie, ale również stworzy większe szanse na pozyskiwanie dodatkowych źródeł zasilania finansowego jakimi są środki z budżetu państwa i fundusze pomocowe Unii Europejskiej.

II. PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII.

II.1. UWARUNKOWANIA PRAWNO-SYSTEMOWE

Konieczność uchwalenia strategii rozwiązywania problemów społecznych przez samorząd terytorialny reguluje wprost ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Istotne znaczenie podczas analizy problemów związanych ze strategiami mają też inne akty prawne. Należy do nich zaliczyć m.in.: ustawę z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa oraz ustawę z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Art. 17.1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku stanowi: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

W związku z powyższym niniejszy dokument został oparty o uwarunkowania prawno-systemowe zawarte w poniższych ustawach:

1. Ustawa o Samorządzie Gminnym;
2. Ustawa o Pomocy Społecznej;
3. Ustawa o świadczeniach rodzinnych;
4. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
5. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii;
8. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym;
9. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
10. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
11. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
12. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego;

A także w oparciu o poniższe dokumenty strategiczne:

1. Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020;
2. Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2014-2019 powiat Płock;
3. Strategia rozwoju gminy Bielsk 2014-2020;
4. Strategia rozwoju powiatu płockiego 2014-2020;
5. Strategia Europa 2020;
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji;
7. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030.

oraz inne dokumenty i badania:

- ankieta: Problemy Społeczne w opinii środowiska lokalnego,
- sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku za lata 2014-2015 oraz inne sprawozdania finansowe i rzeczowe,
- sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Bielsk za lata 2014-2015,
- sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Bielsk za lata 2014-2015,
- sprawdzanie z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za lata 2014-2015,
- dane ze stron internetowych Głównego Urzędu Statystycznego www.gus.gov.pl oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie www.oke.waw.pl.

II.2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ

Działania podejmowane podczas tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:
m.in.

ETAP I

POWOŁANIE ZESPOŁU DS. OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Wybór członków Zespołu wraz z jego Przewodniczącym.
2. Przyjęcie zarządzenia w sprawie powołania Zespołu ds. opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
3. Ustalenie zadań Zespołu.

ETAP II

ORGANIZACJA BADANIA ANKIETOWEGO

1. Przygotowanie i przeprowadzenie badania przez GOPS w Bielsku.
2. Wybór miejsc dystrybucji ankiet.
3. Określenie terminu trwania badania.
4. Opracowanie wyników ankiet i włączenie ich do diagnozy problemów społecznych.

ETAP III

OPRACOWANIE STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Przygotowanie analizy uwarunkowań społeczno-gospodarczych w oparciu o dane zastane i wyniki badań ankietowych.
2. Opracowanie diagnozy lokalnych problemów społecznych wraz z analizą SWOT zidentyfikowanych problemów społecznych.
3. Określenie misji (celu głównego), celów strategicznych i kierunków działań wraz ze wskaźnikami ich realizacji.
4. Określenie zasad finansowania działań Strategii wraz z zasadami jej monitoringu i ewaluacji.

ETAP IV

KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU STRATEGII

1. Zarządzenie konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
2. Podanie informacji o konsultacjach do wiadomości publicznej.
3. Sporządzenie sprawozdania z przebiegu konsultacji.
4. Uwzględnienie zgłoszonych uwag w projekcie.
5. Przekazanie projektu do uchwalenia Radnym Gminy Bielsk

Autorami Strategii są:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku - Anna Kwasiborska, Magdalena Słomska-Chylińska

przy współpracy z:

Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Bielsk - Jadwiga Chrobocińska, Jolanta Maranowska

Urząd Gminy w Bielsku - Aneta Marczevska

Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Mariusz Piechowski

Gminny Ośrodek Kultury - Magdalena Woja

Gminna Biblioteka Publiczna - Karolina Piechowska

Rada Gminy Bielsk - Krzysztof Kwasiborski, Mariusz Chyliński

III. SPOŁECZNO-GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA STRATEGII

W niniejszym dokumencie szczegółowa charakterystyka gminy Bielsk jej społeczno-gospodarcze uwarunkowania podzielone zostały na następujące obszary tematyczne:

1. Charakterystyka gminy,
2. Podmioty gospodarcze,
3. Poziom życia ludności,
4. Rodziny,
5. Seniorzy,
6. Zasoby i warunki mieszkaniowe,
7. Prognoza demograficzna,
8. Rynek pracy,
9. Ochrona zdrowia,
10. Edukacja i wychowanie,
11. Sport i rekreacja,
12. Organizacje pozarządowe,
13. Kultura,
14. Charakterystyka systemu pomocy społecznej,
15. Bezpieczeństwo publiczne,
16. Infrastruktura, transport i komunikacja,
17. Ochrona środowiska.

III.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1. Dane Historyczne

Pierwsze wzmianki o Bielsku pochodzą z X wieku. Do końca XVI wieku Bielsk znany był pod nazwą Bielsko oraz Belszko. Historia Bielska bardzo ściśle wiązała się z działalnością zakonu benedyktynów z Mogilna. Bielsk znalazł się w dobrach klasztornych już w XI wieku wraz z targiem, karczmami i opłatą targową. W 1322 roku utworzona została w Bielsku prepozytura zakonna.

W 1373 roku książę Siemowit III sprzedał szlachcicowi Andrzejowi z Bielska wójtostwo w Bielsku. Książę Siemowit III polecił również szlachcicowi Andrzejowi lokację miasta Bielska, nadając mu prawo chełmińskie, jakie posiadał wówczas sam Płock. Przywilej ten został potwierdzony w 1424 roku przez księcia płockiego Ziemowita oraz w roku 1441 przez księcia Włodzisława I. Pod koniec XIV Bielsk stał się ośrodkiem powiatu sądowego ziemi płockiej. Miasto w Bielsku zostało założone jednak dopiero w 1441 roku.

W 1827 roku miasto posiadało 72 domy i 488 mieszkańców, a trzydzieści lat później (w 1857 roku) liczył 68 domów i 607 mieszkańców. W Bielsku znajdował się obszerny rynek, sąd

gminny, sklepy oraz wiatraki. W ciągu roku odbywało się 6 jarmarków i co dwa tygodnie targi środowe. W roku 1598 istniały trzy kościoły: Parafialny Kościół Św. Jana Chrzciciela, Kaplica Szpitalna Św. Ducha oraz Kościół Św. Anny.

Na skutek reformy administracyjnej przeprowadzonej przez władze carskie w 1869r. Bielsk został pozbawiony praw miejskich.

1.2. Położenie geograficzne

Gmina Bielsk położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego i terytorialnie przynależy do powiatu plockiego. Gmina graniczy z gminami: Stara Biała, Gozdowo, Zawidz, Drobin, Staroźreby oraz z Radzanowem. Położona jest w odległości ok. 18 km od siedziby powiatu miasta Płocka i około 110 km od siedziby województwa – Warszawy. Gmina Bielsk położona jest na terenie Wysoczyzny Płońskiej – wysokość terenu wynosi około 300 m.n.p.m. Ukształtowanie terenu jest typowe dla terenu równinnego, a teren Gminy charakteryzuje niski stopień zalesienia.

Obecnie powierzchnia Gminy Bielsk wynosi 125,53 km², tj. 12 553 ha, z czego 10 320 ha zajmują użytki rolne, a 2 233 ha to drogi, lasy i pozostałe grunty.

Mapa Gminy Bielsk

Gmina Bielsk usytuowana jest na skrzyżowaniu wielu ważnych szlaków komunikacyjnych. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 60 i drogi wojewódzkie nr 540 i 560. Gmina

Bielsk jest gminą rolniczą, podzieloną na 43 miejscowości składające się na 37 sołectw tj.: Bielsk, Bolechowice, Cekanowo, Ciachcin, Ciachcin Nowy, Dębsk, Drwały, Dziedzice, Gilino, Giżyno, Goślice, Jaroszewo Biskupie, Jaroszewo Wieś, Jączewo, Józinek, Kędzierzyn, Kleniewo, Kłobie, Konary, Kuchary Jeżewo, Leszczyn Księży, Leszczyn Szlachecki, Lubiejewo, Machcinko, Machcino, Niszczyce, Niszczyce Pieńki, Pęszyno, Rudowo, Sękowo, Smolino, Strusino, Szewce, Śmiłowo, Tchórz, Tłubice, Ułtowo, Umienino, Umienino Łubki, Zagroba, Zakrzewo, Zągoty, Żukowo. Miejscowości: Umienino, Umienino Łubki, Pęszyno oraz Strusino tworzą sołectwo Umienino, miejscowości Machcino i Machcinko – sołectwo Machcino, miejscowości Ciachcin i Ciachcin Nowy – sołectwo Ciachcin.

Herbem gminy Bielsk jest głowa Św. Jana Chrzciciela na misie na czerwonym tle.

III.2. PODMIOTY GOSPODARCZE

Na terenie Gminy Bielsk obecnie działa około 385 podmiotów gospodarczych. Są to przede wszystkim małe punkty handlowo-usługowe. Wśród nich wyróżnia się podmioty prowadzące działalność handlową: sklepy spożywcze, odzieżowe i chemiczne, składy budowlane, opału, sprzedaż środków ochrony roślin oraz usługi fryzjersko-kosmetyczne, remontowo-budowlane czy mechanika pojazdowa. Są to często jednoosobowe działalności gospodarcze zatrudniające do 5 osób. Ponadto na terenie gminy działa kilka podmiotów produkcyjnych, które swoją działalnością osiągnęły trwałą pozycję na branżowym rynku krajowym i zagranicznym. Zakłady te wpływają na potencjał zatrudnieniowy na terenie gminy, gdyż łącznie zatrudniają około tysiąca osób. Są to zakłady specjalizujące się głównie w produkcji rolno-spożywczej, niektóre z nich biorą udział w targach krajowych i zagranicznych, posiadają certyfikaty jakości.

Ważniejsze podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Bielsk to:

1. „AGRO-CHEM” Hurt- detal Bogusław Jankowski, Leszczyn Szlachecki 10
2. Zakład Obsługi Technicznej Przemysłu Rolno – Przetwórczego „Pek – Mont”, Bielsk
3. Mieczysław Sztendur, Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „Szteko”, Bielsk
4. N&N s.c. Jerzy Nadratowski, Piotr Nadratowski, Bielsk
5. "REWOPASZ" s.c. Anna Reszczyńska, Katarzyna Peciakowska, Bielsk
6. "JAGUB" Handel-Usługi, Zaopatrzenie Techniczne Rolnictwa Władysław Bugaj, Zągoty
7. Firma Handlowo Usługowa "BETROL" Krzysztof Betkowski, Bielsk
8. Piekarnia Mechaniczna Krystyna i Piotr Albrechczyńscy, Bielsk
9. Danuta i Ryszard Mokszań, Piekarnia „Grahamka”, Zągoty
10. Bożena i Marek Adamkowsy, Salon Meblowy, Zągoty
11. "UNIGRAF" Tomasz Nowakowski, Zągoty
12. „DOMBUD”, Zbigniew Bielicki, Bielsk
13. "ART.-ROL" Danuta i Roman Więczkowsy s.j. Bielsk
14. PPHU Panorama Robert Dankiewicz, Bielsk
15. MSTAL Krzysztof Zieliński, Bielsk
16. Peklimar sp. z o.o. Umienino- Łubki

17. P.P.H.U. MANTA Mirosław Zarębski, Niszczyce-Pieńki
18. Firma Handlowo - Usługowa "MARKO_TRANS" Grzegorz Markowski Cekanowo
19. PUH CHEMIROL sp. z o.o. Adam Boruch, Bielsk
20. Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych "HYDROTEX" Wardziński-Wojtczak, Roman Wardziński, Piotr Wojtczak, Bielsk
21. "TRUCK-SEVICE" Arkadiusz Kostrzewa, Bielsk
22. Usługi Handlowo-Remontowe, Wydobywanie piasku i żwiru, Radosław Ziółkowski Bielsk
23. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe, Jerzy Szumowski, Bielsk
24. REN-KOP Renata Karpińska, Bielsk
25. Firma Usługowo-Handlowa "ROBEX" Robert Matusiak, Bielsk
26. FHU "JAREX" Jerzy Zaręba, Ciachcin Nowy
27. Młyn Usługowo-Handlowo-Produkcyjny Roman Sarnowski, Bielsk
28. "AUTO-GAZ" Barbara Jaszczak Umienino-Łubki
29. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "KANAT" Krzysztof Przybyłowski, Bąbalice
30. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe "Stal-Bud", Alaksy Jankowski, Bielsk
31. Przychodnia Weterynaryjna w Bielsku, Wiesław Łada, Bielsk
32. Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy, Grażyna Szymańska, Tichórz
33. Gabinet Weterynaryjny, Paweł Opolski, Bielsk
34. Roboty Drogowo-Remontowe, Jerzy Gorsiak, Bielsk
35. Firma Handlowo-Produkcyjna "ELMET", Nina Mysielska, Smolino
36. Firma Handlowa Bogdan Betkowski, Żagoty
37. Usługi Budowlano-Instalacyjne "MITRAK", Mirosław Sobiecki, Bielsk
38. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Ośrodek Zdrowia" s.c., Bielsk
39. Zakład Usługowo-Produkcyjny "STAL-TECH" , Janusz Maranowski, Dębsk
40. "DOMBUD", Zbigniew Bielicki, Bielsk
41. Sklep RTV, Tomasz Chrobot, Anna Chrobot, Bielsk
42. Mini Delikatesy "SEZAM", Krzysztof Kujawski, Bielsk
43. Fabryka Mocy, Aldona Jankowska, Bielsk
44. Usługi Transportowe, Roman Kacperski, Ciachcin

W Urzędzie Gminy w Bielsku w ewidencji działalności gospodarczej według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku zarejestrowanych było 315 podmiotów.

Tabela nr 1. Ilość złożonych wniosków w Urzędzie Gminy w Bielsku do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej:

L.P.	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
1.	Założenie działalności	62	72	63	56
2.	Zmiana wpisu	143	130	149	103
3.	Zawieszenie działalności	60	61	55	58
4.	Wznowienie działalności	15	33	36	35
5.	Wykreślenie działalności	64	47	45	38
	Razem	344	343	348	290

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk

Tabela nr 2. Orientacyjna ilość przedsiębiorców wykonujących działalność na terenie gminy Bielsk pod względem wykonywanej działalności:

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba przedsiębiorców	
		2014	2015
1.	Transport drogowy towarów	95	76
2.	Roboty budowlane	93	75
3.	Konserwacja i naprawa pojazdów	72	57
4.	Sprzedaż detaliczna (handel)	45	42
5.	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	53	40

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk

III.3. POZIOM ŻYCIA LUDNOŚCI

Poziom życia ludności jest pojęciem dość niejednoznacznym i nieuporządkowanym terminologicznie. Wciąż nie zostały klarownie określone relacje pomiędzy takimi terminami jak jakość życia, warunki życia, poziom życia, stopa życiowa, sposób życia czy styl życia. Nie ulega jednak wątpliwości, że poziom życia jest pojęciem o bardzo szerokim zakresie. Na poziom życia ludności w danej gminie ma wpływ, poza usługami publicznymi, wiele czynników niezależnych lub tylko częściowo zależnych od decyzji podejmowanych przez władze samorządowe, takich jak np. ukształtowanie przestrzenne, zagrożenie katastrofami ekologicznymi, czy też ceny energii elektrycznej.

Poziom życia można określić dwojako: **obiektywnie lub subiektywnie.**

Poziom życia w ujęciu obiektywnym:

- określa warunki życia,
- dochód na mieszkańca gminy,
- powierzchnię mieszkania.

Poziom życia w ujęciu subiektywnym to:

- ocena stopnia zaspokojenia potrzeb mieszkańców,
- satysfakcja z osiągniętych dochodów,
- zadowolenie z obecnego stanu rzeczy, itp.

Pełny obraz poziomu życia uzyskuje się badając zarówno jej obiektywny jak i subiektywny wymiar.

W celu zbadania poziomu życia mieszkańców gminy Bielsk posłużyliśmy się metodą ankiety. Na terenie Gminy Bielsk została przeprowadzona ankieta pt. „*Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego*” sporządzona na potrzeby opracowania „*Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bielsk na lata 2016-2025*”. Ankiety miały charakter

anonimowy i dotyczyły opinii i potrzeb społeczeństwa z terenu gminy Bielsk. Druki ankiet udostępnione były przez pracowników GOPS w Bielsku oraz w Kościołach:

- Parafia rzymsko-katolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Bielsku.
- Parafia rzymsko-katolicka p.w. Św. Stanisława Biskupa Męczennika w Ciachcinie.
- Parafia rzymsko-katolicka p.w. Św. Wojciecha w Zagrobie.

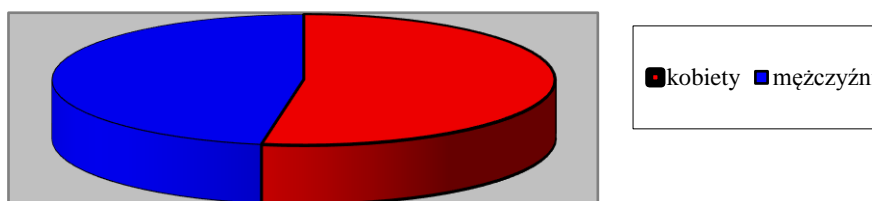
Tabela nr 3. Struktura ilościowo – procentowa badanych respondentów i ze względu na płeć:

L.p.	Płeć uczestnika	Liczba osób	%
1	Kobieta	108	52,68
2	Mężczyzna	97	47,32
Razem		205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

W ankiecie wzięło udział **205** osób w tym **97** mężczyzn i **108** kobiet.

Wykres nr 1.

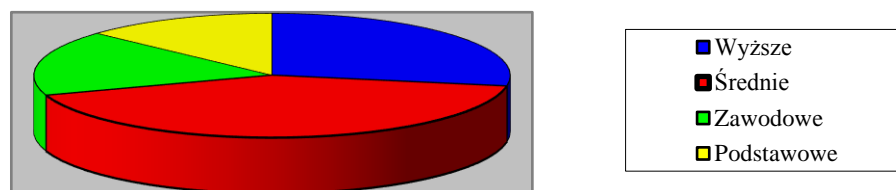

Tabela nr 4. Struktura ilościowo – procentowa badanych respondentów i ze względu na wykształcenie:

L.p.	Wykształcenie respondenta	Liczba osób	%
1	Wyższe	57	27,80
2	Średnie	86	41,96
3	Zawodowe	35	17,08
4	Podstawowe	27	13,16
Razem		205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 2.

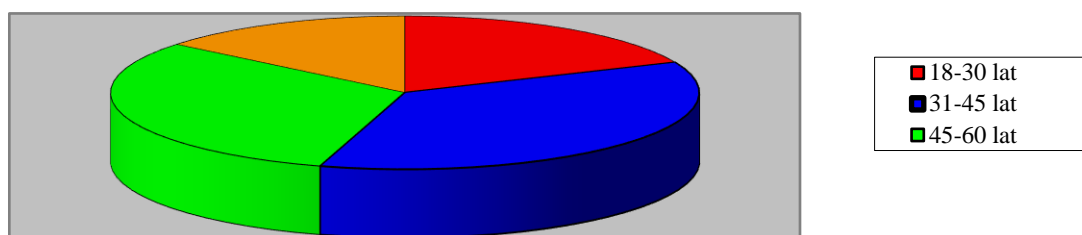
Z metryczki załączonej do ankiety wynikało, że najwięcej respondentów posiadało wykształcenie średnie - 86 osób to jest 41,96% badanej grupy, wykształcenie wyższe posiadało 57 osób to jest 27,80%, wykształcenie zawodowe posiadało 35 osób to jest 17,08% oraz wykształcenie podstawowe posiadało 27 osób to jest 13,16% badanej grupy.

Tabela nr 5. Struktura ilościowo – procentowa badanych respondentów ze względu na przedział wiekowy:

L.p.	Przedział wiekowy respondentów	Liczba osób	%
1	18-30 lat	38	18,54
2	31-45 lat	74	36,10
3	45-60 lat	64	31,21
4	61 lat i powyżej	29	14,15
	Razem	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 3.

Najchętniej ankietę wypełniały osoby w przedziale wiekowym od 31 do 45 lat, to jest 36,10% badanej populacji oraz osoby w wieku od 45-60 lat – 31,21%.

Najrzadziej po ankietę sięgały osoby starsze to jest powyżej 61 roku życia – 19 osób (14,15%) oraz osoby młode między 18 a 30 rokiem życia, to jest 38 osób (18,54%).

I. Na pytanie - ocenę „*W jakim stopniu jest Pan/Pani zadowolony/a z warunków życia w Gminie?*” respondenci odpowiadali następująco:

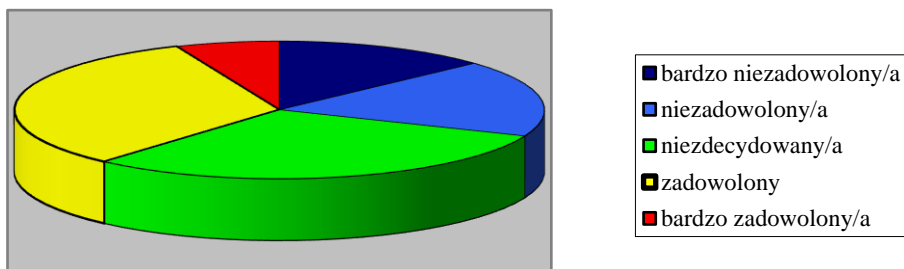
1. Poziom opieki zdrowotnej w Gminie Bielsk:

Tabela nr 6. Ocena ilościowo – procentowa poziom opieki zdrowotnej według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	13	14	27	13,17
2	niezadowolony/a,	25	12	37	18,05
3	niezdecydowany/a	26	36	62	30,25
4	zadowolony/a	35	31	66	32,20
5	bardzo zadowolony/a	9	4	13	6,35
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
	Razem	108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 4.

Respondenci, poziom opieki zdrowotnej w gminie Bielsk ocenili jako zadowalający – 32,20% badanej populacji. Niezdecydowanych było 30,25% badanej populacji. Bardziej krytyczne stanowisko w tym temacie prezentowali mężczyźni.

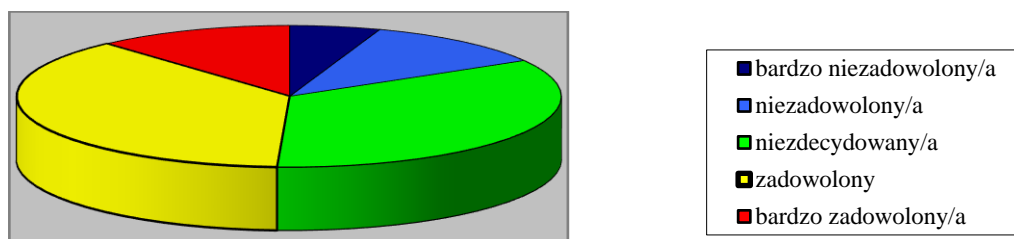
2. Poziom pomocy ze strony GOPS i Urzędu Gminy:

Tabela nr 7. Ocena ilościowo – procentowa poziomu pomocy ze strony GOPS i Urzędu Gminy według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	5	6	11	5,37
2	niezadowolony/a,	14	9	23	11,22
3	niezdecydowany/a	38	32	70	34,15
4	zadowolony/a	40	37	77	37,56
5	bardzo zadowolony/a	11	13	24	11,71
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 5.

Poziom pomocy ze strony GOPS i Urzędu Gminy respondenci ocenili jako zadowalający (37,56%). Drugą dość dużą grupą badanych (34,15%) zaznaczyła – niezdecydowany/a.

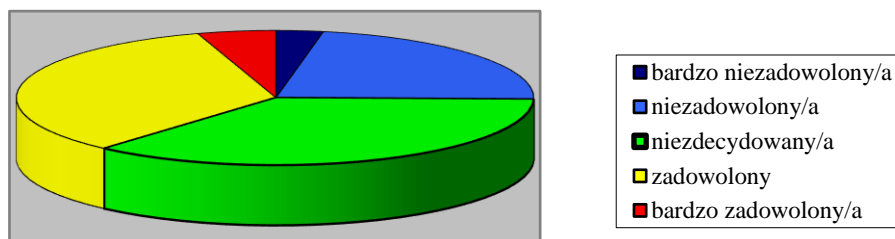
3. Bezpieczeństwo mieszkańców:

Tabela nr 8. Ocena ilościowo – procentowa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	5	1	6	3,90
2	niezadowolony/a,	30	16	46	22,40
3	niezdecydowany/a	38	36	74	36,10
4	zadowolony/a	32	37	69	33,62
5	bardzo zadowolony/a	3	7	10	4,88
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 6.

Jeśli chodzi o bezpieczeństwo mieszkańców gminy najczęściej zaznaczaną odpowiedzią było – niezdecydowana/y – 36,10% respondentów, natomiast 33,62% badanych jest zadowolonych.

4. Warunki życia (dostęp do sklepów, usług, itp.):

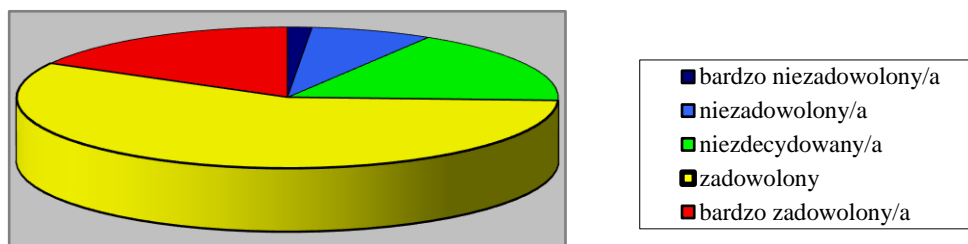
Tabela nr 9. Ocena ilościowo – procentowa poziomu warunków życia mieszkańców gminy Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	1	2	3	1,50
2	niezadowolony/a,	12	3	15	7,30
3	niezdecydowany/a	13	21	34	16,60
4	zadowolony/a	63	55	118	57,60
5	bardzo zadowolony/a	19	16	35	17,10
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 7.

Warunki życia, dostępności do sklepów i usług była oceniana na poziomie zadowalającym – 57,60 %.

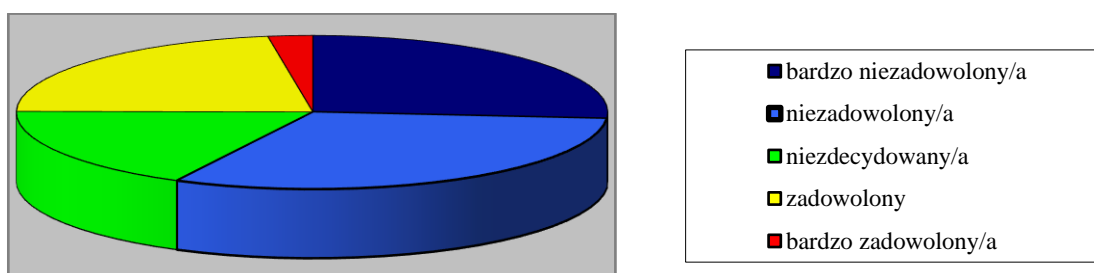
5. Stan dróg:

Tabela nr 10. Ocena ilościowo – procentowa poziom stanu dróg w gminie Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	20	34	54	26,30
2	niezadowolony/a,	38	26	64	31,20
3	niezdecydowany/a	20	16	36	17,50
4	zadowolony/a	27	19	46	22,50
5	bardzo zadowolony/a	3	2	5	2,850
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 8

Stan dróg w gminie Bielsk, respondenci ocenili jako niezadowolający (31,20%), oraz bardzo niezadowolający (26,30%). Mimo więc już dużych środków przeznaczonych na poprawę infrastruktury drogowej mieszkańcy Gminy nadal uważają, że należy dalej inwestować środki w ich poprawę. Należy jednak podkreślić, że nie wszystkie drogi przebiegające przez gminę Bielsk, są drogami gminnymi. Występują u nas drogi powiatowe i wojewódzkie, które od lat nie były remontowane mimo rozmów ze strony władz gminy Bielsk. Samorząd gminny inwestuje w gminne drogi. Łączniki komunikacyjne tj. droga Bielsk-Zągoty, Bielska-Smolino, Bielsk- Bonisław, Bielsk-Szumanie są w bardzo złym stanie technicznym ale ich naprawa nie jest w gestii samorządu gminnego.

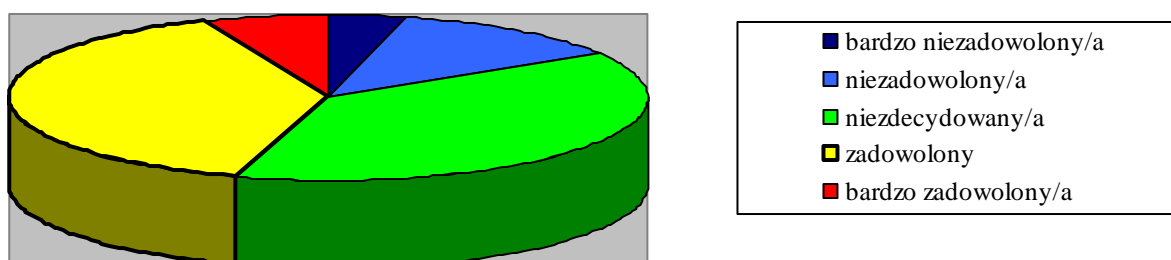
6. Edukacja Przedszkolna:

Tabela nr 11. Ocena ilościowo – procentowa poziom edukacji przedszkolnej w gminie Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	5	3	8	3,90
2	niezadowolony/a,	13	12	25	12,20
3	niezdecydowany/a	4	37	79	38,55
4	zadowolony/a	42	38	80	39,00
5	bardzo zadowolony/a	6	7	13	6,35
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 9.

Edukacja przedszkolna oceniana była jako zadowalająca - 39,00%, natomiast niezdecydowanych było 38,55%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest zły stan techniczny budynku przedszkola i w związku z tym ograniczone możliwości lokalowe i warunki jakie mają zapewnione dzieci w trakcie zajęć. Wielu rodziców od lat czeka na nowy budynek przedszkolny. Dzięki staraniom władz lokalnych i przeznaczeniu środków finansowych do końca 2016r. powstanie nowe przedszkole zgodnie z obecnymi normami i standardami, w pełni nowoczesnie wyposażone.

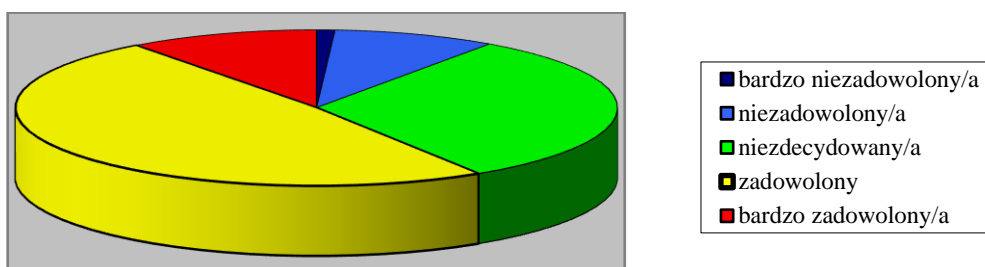
7. Szkolnictwo Podstawowe:

Tabela nr 12. Ocena ilościowo – procentowa poziom edukacji w szkołach podstawowych z terenu gminy Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	1	1	2	1,0
2	niezadowolony/a,	11	7	18	8,80
3	niezdecydowany/a	36	23	64	31,20
4	zadowolony/a	48	52	100	48,80
5	bardzo zadowolony/a	12	9	21	10,20
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 10.

Szkolnictwo podstawowe ocenione zostało przez respondentów jako zadowalające – 48,80 %.

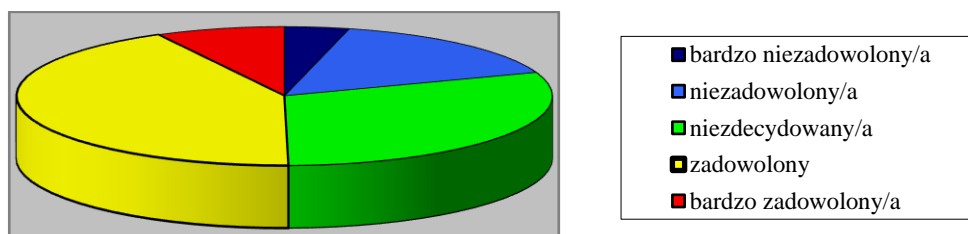
8. Szkolnictwo Gimmnazjalne:

Tabela nr 13. Ocena ilościowo – procentowa poziom edukacji w gimnazjach z terenu gminy Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	3	5	8	4,0
2	niezadowolony/a,	15	17	32	15,60
3	niezdecydowany/a	34	28	62	30,20
4	zadowolony/a	47	40	87	42,40
5	bardzo zadowolony/a	9	7	16	7,80
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 11.

Szkolnictwo gimnazjalne także zostało ocenione przez respondentów jako zadowalające 42,40%.

9. Dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego:

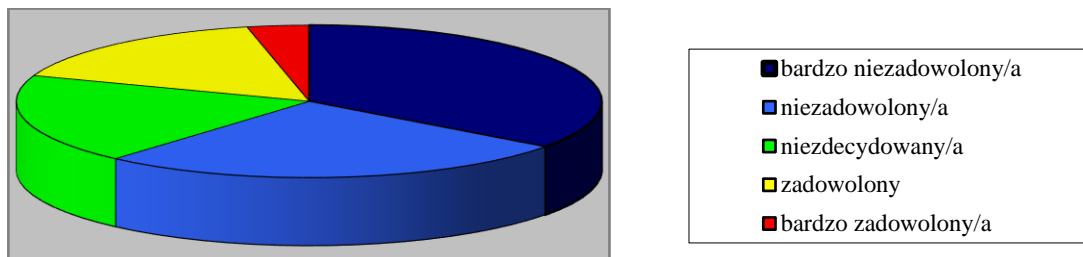
Tabela nr 14. Ocena ilościowo – procentowa dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego na terenie gminy Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	25	47	72	35,10
2	niezadowolony/a,	33	21	54	26,40
3	niezdecydowany/a	26	13	39	19,00
4	zadowolony/a	20	13	33	16,10
5	bardzo zadowolony/a	4	3	7	3,40
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-

Razem	108	97	205	100%
-------	-----	----	-----	------

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 12.

Dostępność do doradztwa psychologiczno-prawnego w gminie Bielsk została oceniona bardzo nisko – poziom bardzo niezadowolony/a określiło 35,10% badanych, a niezadowolonych - 26,40%. Ważne jest więc by podjąć działania skierowane do poprawy tego stanu rzeczy w postaci zatrudnienia dostępnego dla ogółu mieszkańców psychologa i prawnika.

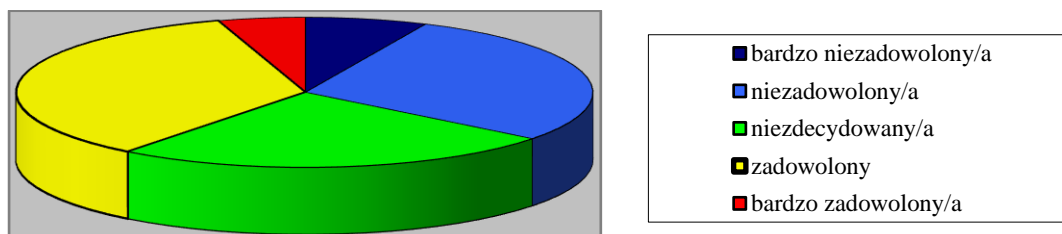
10. Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie:

Tabela nr 15. Ocena ilościowo – procentowa dostępność do informacji na temat wydarzeń w gminie Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	6	8	14	6,80
2	niezadowolony/a,	32	27	59	28,80
3	niezdecydowany/a	23	28	51	24,80
4	zadowolony/a	42	29	71	34,60
5	bardzo zadowolony/a	5	5	10	4,80
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 13.

Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie został oceniany pozytywnie – zadowoleni 34,60%.

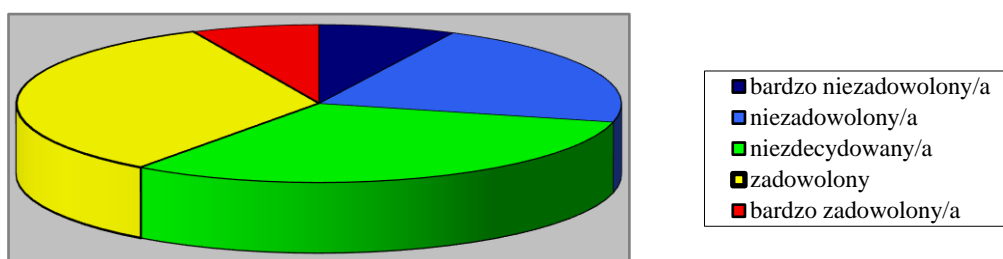
11. Dostęp do kultury i rozrywki:

Tabela nr 16. Ocena ilościowo – procentowa dostępność do kultury i rozrywki w gminie Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	7	8	15	7,20
2	niezadowolony/a,	24	20	44	21,40
3	niezdecydowany/a	34	30	64	31,10
4	zadowolony/a	35	33	68	33,70
5	bardzo zadowolony/a	8	6	14	6,60
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 14.

Dostęp do kultury i rozrywki respondenci ocenili także dość dobrze – zadowoleni 33,70%.

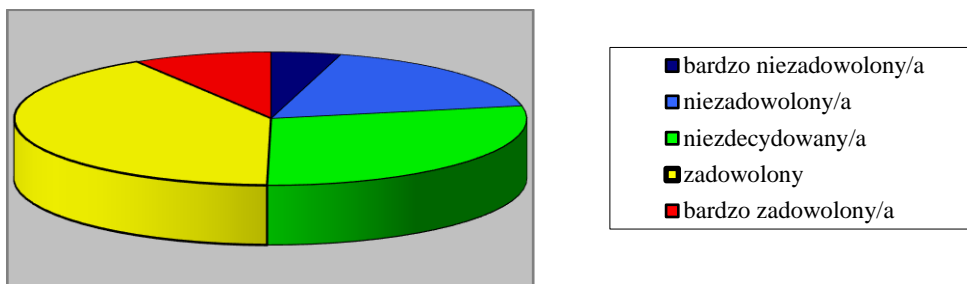
12. Organizacja imprez cyklicznych w gminie:

Tabela nr 17. Ocena ilościowo – procentowa organizowanych imprez cyklicznych w gminie Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	5	4	9	4,40
2	niezadowolony/a,	19	17	36	17,50
3	niezdecydowany/a	26	32	58	28,30
4	zadowolony/a	48	36	84	40,90
5	bardzo zadowolony/a	10	8	18	8,80
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 15.

Organizacja imprez cyklicznych w gminie Bielsk zdaniem respondentów wypada dobrze.

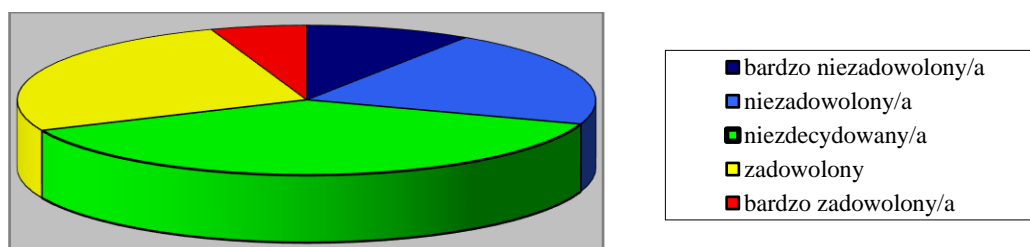
13. Organizacja wolnego czasu (koła zainteresowań, kluby sportowe itp.):

Tabela nr 18. Ocena ilościowo – procentowa organizacji wolnego czasu (koła zainteresowań, kluby sportowe itp.) w gminie Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	10	9	19	9,30
2	niezadowolony/a,	25	18	43	21,00
3	niezdecydowany/a	39	39	78	38,00
4	zadowolony/a	29	25	54	26,30
5	bardzo zadowolony/a	5	6	11	5,40
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 16.

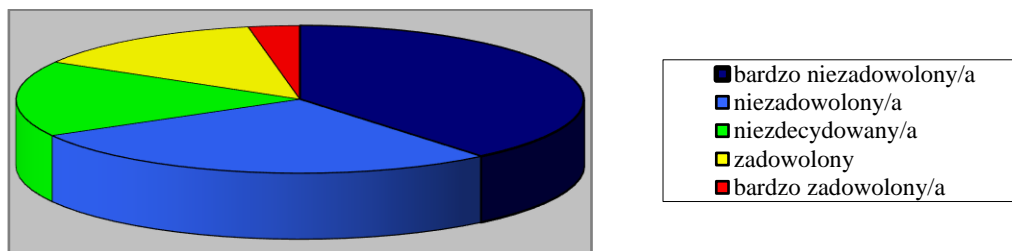
14. Miejsca rekreacji (place zabaw, ścieżki rowerowe, siłownie zewnętrzne):

Tabela nr 19. Ocena ilościowo – procentowa miejsc rekreacji (place zabaw, ścieżki rowerowe, siłownie zewnętrzne) w gminie Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	26	54	80	39,00
2	niezadowolony/a,	41	16	57	27,80
3	niezdecydowany/a	22	12	34	16,60
4	zadowolony/a	15	13	28	13,60
5	bardzo zadowolony/a	4	2	6	3,00
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 17.

Niezadowolenie z braku miejsc rekreacji tj. place zabaw, boiska czy też siłownie zewnętrzne, ścieżki rowerowe przede wszystkim przy głównych drogach dojazdowych zauważa 67% osób badanych. Ważne jest to chociażby z punktu widzenia bezpieczeństwa mieszkańców, gdzie budowa ścieżek rowerowych wzdłuż drogi krajowej 60 czy Bielsk-Zągoty bardzo poprawi komunikację jak i bezpieczeństwo. Mieszkańcy gminy bez względu na miejsce zamieszkania chcieliby mieć blisko siebie miejsce rekreacji, spotkań, zabawy dla ich dzieci, jak też swoich aktywności. Zauważają oni, że ważna jest nie tylko infrastruktura drogowa, ale duże znaczenie dla rozwoju i aktywności dzieci i ich własnych ma infrastruktura sportowo-rekreacyjna będąca na wyciągnięcie ręki.

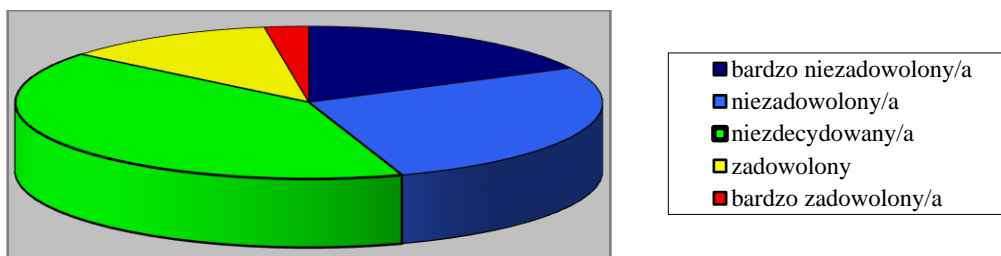
15. Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym:

Tabela nr 20. Ocena ilościowo – procentowa poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym w gminie Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	10	26	36	17,90
2	niezadowolony/a,	33	23	56	27,20
3	niezdecydowany/a	48	36	84	40,90
4	zadowolony/a	13	11	24	11,60
5	bardzo zadowolony/a	4	1	5	2,40
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 18.

Niestety aktywność mieszkańców gminy Bielsk w życiu publicznym w dużym stopniu ogranicza się do udziału w wyborach samorządowych, prezydenckich czy parlamentarnych. Większość mieszkańców nie uczestniczy więc aktywnie w budowie społeczeństwa partycypacyjnego, co

jest najlepszym sposobem na wskazanie władzom działań w kierunku zadowolenia i spełniania potrzeb ich mieszkańców.

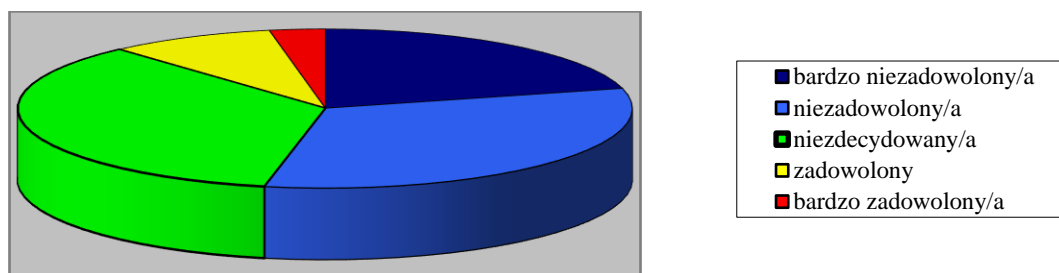
16. Siła więzi międzyludzkich, integracja mieszkańców:

Tabela nr 21. Ocena ilościowo – procentowa siły więzi międzyludzkich, integracji mieszkańców w gminie Bielsk według badanych respondentów:

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	bardzo niezadowolony/a,	10	27	43	20,90
2	niezadowolony/a,	33	32	66	32,20
3	niezdecydowany/a	48	29	72	35,20
4	zadowolony/a	13	8	18	8,80
5	bardzo zadowolony/a	4	1	6	2,90
6	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Wykres nr 19.

Najlepiej ocenianymi przez respondentów aspektami życia gminy Bielsk są: dostęp do sklepów i usług, szkolnictwo podstawowe, edukacja przedszkolna, edukacja gimnazjalna, pomoc ze strony GOPS i UG, organizowanie imprez cyklicznych, dostępność do informacji na temat wydarzeń w gminie, dostęp do kultury i rozrywki w GOK, Biblioteka oraz podstawowa opieka zdrowotna.

Najwięcej niezdecydowanych ocen padło przy aspektach życia związanych z bezpieczeństwem mieszkańców gminy, organizacją czasu wolnego, siłą więzi między ludzkich oraz poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym.

Najgorzej ocenione zostały miejsca rekreacji typu - place zabaw, ścieżki rowerowe, siłownie zewnętrzne, dostępność do doradztwa psychologiczno-prawnego oraz stan dróg.

Najbardziej dostrzegalnymi problemami społecznymi w gminie Bielsk, w ocenie respondentów są: **bezrobocie, uzależnienia typu alkoholizm, narkomania i dopalacze oraz ubóstwo.**

Na terenie Gminy Bielsk tak jak na terenie całego kraju, obserwuje się wyraźne rozwarstwienie społeczne. Pojawiła się grupa osób zamożnych i bardzo zamożnych tj. właścicieli dużych gospodarstw rolnych, przedsiębiorców itp. Niestety, pomimo to liczba rodzin

ubogich, ilość osób żyjących poniżej minimum egzystencji nie spada, a raczej stopniowo rośnie. Powodzenie górnej warstwy społeczeństwa za słabo przekłada się na wyciąganie ubogich z ubóstwa. Jest to efekt przeświadczenia elit politycznych, że bieda zmaleje "przy okazji", np. dzięki wzrostowi gospodarczemu. A jednocześnie najbardziej potrzebującym pomaga się jedynie lokalnie.

Poważnym problemem społecznym jest malejąca średnia klasa społeczna, która stanowi trzon społeczeństwa i pobudza rozwój gospodarczy społeczności lokalnej. To właśnie dzięki klasie średniej rozwija się handel, działalność usługowa itp. Najubożsi z terenu gminy Bielsk zabezpieczają jedynie te najbardziej podstawowe potrzeby, wielokrotnie wspomagając się pomocą instytucji tj. GOPS czy PKPS - poprzez rozdawnictwo żywności. Mylnie jest przeświadczenie, że wystarczy zwiększyć pomoc finansową dla najuboższych, gdyż ubóstwo w wielu przypadkach jest tylko skutkiem negatywnych zjawisk społecznych typu bezrobocie, uzależnienia takie jak alkoholizm, narkomania, niezaradność życiowa itp. Nie bez przyczyny ankietowani na pierwszym miejscu, problemów społecznych umieścili bezrobocie i uzależnienia. Gdyż brak pracy to nie tylko braki w domowym budżecie, ale także dużo wolnego, niezagospodarowanego czasu, niska samoocena, brak poczucia własnej wartości i godności, a nawet w skrajnych przypadkach zanikające potrzeby wyższego rzędu. Znacznie gorzej przedstawia się problem uzależnień, gdzie alkohol dostępny jest w każdym sklepie w różnorodnych rozmiarach i formach od wysokoprocentowych wódek aż po alkohole kolorowe, słodkie trunki i niskoprocentowe piwa rozreklamowane w mediach. Niestety na terenie gminy Bielsk istnieje także od wielu lat problem narkomanii (w tak zwanej szarej strefie bez konkretnych danych) a niedawno pojawiły się problemy z „dopalaczami” po które to coraz częściej sięga młodzież w tym również gimnazjalna.

Poziom życia mieszkańców gminy Bielsk w ogólnym zarysie przedstawia się dość dobrze. Na dzień 31.12.2015r. wskaźnik tzw. "G" podstawowych średnich dochodów podatkowych przypadających na jednego mieszkańca gminy wyniósł 1 062,00zł. Ponadto Państwo przez realizację licznych programów pro rodzinnych wzmacnia poziom życia swoich mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich lat realizowało programy tj. Karta Dużej Rodziny, Program Maluch, Program Senior-Wigor, Pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz nowe formy wsparcia młodych rodziców np. poprzez nowe dodatki w świadczeniach rodzinnych min. świadczenie rodzicielskie, czy też Program 500+.

III.4. RODZINY

Dzisiejszy model polskiej rodziny odbiega od tradycyjnego wzorca sprzed kilkunastu lat. Przemiana ustrojowa i wprowadzenie gospodarki wolnorynkowej istotnie wpłynęły na sposób myślenia o roli rodziny w społeczeństwie. Zmienił się także jej charakter i oczekiwania w stosunku do poszczególnych członków tej najmniejszej komórki społecznej. Tradycyjny dom, który zamieszkiwało kilka pokoleń jednocześnie, odchodzi w zasadzie w niepamięć. Owszem, ogniska domowe skupiające trzy lub więcej pokoleń nadal są obecne w polskiej kulturze, niemniej jednak, taka sytuacja należy już do rzadkości.

Rodzina to grupa złożona z osób połączonych ze sobą więzami np.: małżeństwa, rodzicielstwa, pokrewieństwa czy adopcji. Tradycyjnie mężczyzna pełnił w niej rolę „głowy

domu”. Patriarchat powodował, że polska kobieta stała na drugiej pozycji, jeśli chodzi o hierarchię ważności członków rodziny. W ostatnich latach Polacy odchodzą od zwyczajowego podziału ról. Panuje powszechne przekonanie, że związek małżeński powinien opierać się na partnerstwie, a mężczyzna i kobieta mają wspólnie podejmować decyzję w istotnych kwestiach. Zdarza się również, że rolę „głowy rodziny” pełni kobieta. Również liczba potomstwa, na którą decydują się pary w Polsce, w ostatnich latach wyraźnie spada. Przeważa model 2 + 2, czyli rodzice plus dwoje dzieci. Równie popularne jest posiadanie tylko jednego dziecka, a nawet nie posiadanie ich wcale. Jest to powodem drastycznie spadającego przyrostu naturalnego. Wielodzietne pełne rodziny to coraz rzadszy widok. Relacje w polskiej rodzinie ulegają zmianie również ze względu na zwiększenie tempa życia oraz konsumpcyjny model życia kreowany przez media. Duży nacisk kładzie się na gromadzenie dóbr materialnych. Polacy coraz mniej przebywają w domach, pracują bardzo ciężko, są często nieobecni, pochłonięci pogonią za pieniędzmi. Aby zapewnić dzieciom jak najwyższy standard życia, markową odzież i kosztowne zabawki, podejmują dodatkowe zatrudnienie. W ten sposób tracą z nimi rodzicielski kontakt i prawidłowe relacje. Dom rodzinny przestał być opoką, miejscem gdzie gromadziły się pokolenia i zawsze był ktoś obecny. Członkowie rodziny powoli odsuwają się od siebie. Zamykają w swoich światach, pielęgnują swoje zainteresowania, nie dzieląc ich z pozostałymi członkami. Niejednokrotnie nastolatki pozostawieni sami sobie uciekają w różne formy uzależnień. Często zajęci pogonią za pieniędzmi przepracowani i zmęczeni rodzice żyją „obok” dzieci, często przez wiele lat nie zauważają problemu, a kiedy problem „ujrzy światło dzienne” w wielu przypadkach jest już za późno na pomoc.

Najbardziej widocznym objawem kryzysu rodziny w Polsce jest brak dzieci. Nawet na tle wymierającej Europy, Polska z dzietnością 1,2 dziecka na kobietę w wieku prokreacyjnym jest rekordzistą w tej smutnej konkurencji. A przecież jeszcze 20 lat temu w Polsce rodziło się niemal dwukrotnie więcej dzieci niż obecnie. Obecnie statystyczna Polka rodzi dziecko, gdy ma 29 lat. Dziecko planowane jest w momencie, gdy rodzina posiada już odpowiedni status materialny. Tak naprawdę ze względu na prognozy demograficzne pożądaną liczbą dzieci w polskiej rodzinie jest ponad dwoje dzieci — takich jednak rodzin jest w Polsce niewiele. W XXI wieku wykształcone kobiety pragną wykorzystywać swoją wiedzę w pracy zawodowej. Interesuje je podnoszenie standardów życia, a nie rola matki-Polki. Z raportu „Przemiany rodziny w Europie”, przygotowanego przez Instytut Polityki Rodzinnej UE, wynika, że spośród wszystkich krajów Unii Polska ponosi najmniejsze roczne wydatki na rodzinę. Czego skutków najbardziej doświadczają rodziny żyjące według modelu tradycyjnego. Liczą się zyski ekonomiczne. Na początku XXI wieku notuje się wzrost tendencji, które do tej pory były marginesem życia rodzinnego: konkubinaty, kohabitacje, rodziny zrekonstruowane, których podstawą na ogół jest rozwód. Do masowych zjawisk socjologicznych współczesnej rodziny należy zaliczyć także wzrost liczby dzieci pozamałżeńskich, zjawisko życia w samotności, świadomą bezdzietność. Większość tych zjawisk miała miejsce w poprzednich epokach, ale nasze stulecie przyniosło społeczną akceptację form życia uznawanych dotąd za patologię i margines społeczny. Zjawisku dezintegracji rodziny sprzyja również emigracja zarobkowa, która szczególnie nasiliła się po 2004 r. — w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej i dopuszczeniem Polaków do europejskich rynków pracy. Rodzina — najmniejsza jednostka społeczna — w XXI wieku przestaje być zwarta. Powiększa się w Polsce liczba kobiet mających kolejne dzieci z różnymi partnerami. Trzeba zwrócić uwagę na fakt, że powstają rodziny zrekonstruowane. Coraz częściej u podstaw rodziny zrekonstruowanej będą osoby po rozwodzie.

W Polsce najwięcej rozwodników jest wśród młodych ludzi, w wieku od 20 do 24 lat. W większości przypadków pozew o rozwód wnoszą kobiety. Nowym zjawiskiem jest to, że są to nierzadko kobiety w średnim wieku i z około 20-letnim stażem małżeńskim. Zjawisko to związane jest ze zmianą statusu kobiet, które dziś są świetnie wykształcone, pracują i są niezależne od mężczyzn. Prawnicy nazywają takie rozwody feministycznymi. Wzrostowi liczby rozwodów sprzyja m.in. emigracja zarobkowa. Coraz więcej jest tzw. „związków korespondencyjnych”, co skutkuje rozpadem rodziny. Pojawiają się też modele życia, w których nie ma miejsca dla dzieci. Należą do nich: świadomy wybór życia w samotności (zjawisko singli) oraz świadoma bezdzietność. Osoby zaliczane do pierwszej grupy nie opuszczają swojej rodziny nuklearnej z lęku przed samotnością i z powodu konformizmu. Osoby wybierające świadomą bezdzietność przedkładają samorealizację zawodową nad rodzicielstwo.

Tendencje, które zgodnie z danymi GUS, innymi raportami i analizami na poziomie krajowym odnoszą się także do zjawisk jakie obserwujemy w gminie Bielsk. Do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej działającego na terenie gminy Bielsk coraz częściej zgłaszają się rodziny, których podstawą są związki konkubenckie, zrekonstruowane oraz osoby rozwiedzione i samotnie wychowujące dzieci.

Tabela nr 22. Struktura zawieranych związków małżeńskich w okresie 2011-2015 w Gminie Bielsk.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość zawartych małżeństw	47	48	40	34	39
Ilość rozwodów	1	1	0	0	0

Źródło: Dane Urząd Stanu Cywilnego w Bielsku. Opracowanie własne.

Na przestrzeni ostatnich lat na poziomie krajowym wszystkie ekipy rządzące kładą w ramach swoich programów duży nacisk na realizację zadań prorodzinnych. Działania prorodzinne związane z wypłatą świadczeń lub uprawnień realizowane są przez samorządy gminne i są to: świadczenia rodzinne w tym tzw. świadczenie rodzicielski, fundusz alimentacyjny, Karta Dużej Rodziny oraz świadczenie wychowawcze tzw. „Program 500+”. Ponadto realizowane są programy w celu ułatwienia nabycia mieszkań przez młode rodziny czy też ochrona macierzyństwa i powrotu kobiet do pracy.

W ramach realizacji w/w zadań na terenie gminy Bielsk, realizowane są następujące świadczenia wspomagające rodziny:

Tabela nr 23. Ilość świadczeń w poszczególnych latach.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Zasiłki rodzinne	9 304	8 254	7 746	7 254	6 842
dodatek z tyt. samotnego wychowywania dziecka	407	390	365	365	405
dotatki z tyt. wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 867	1 642	1 584	1 495	1 457
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	101	73	64	73	51
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1283	1 388	1 390	1 279	1 129

Źródło: dane GOPS w Bielsku, opracowanie własne.

Powyższa tabela obrazuje na terenie gminy Bielsk takie same tendencje z jakimi mamy do czynienia w skali kraju. Spadek ilości wypłacanych świadczeń rodzinnych przez GOPS spowodowany jest malejącą ilością urodzeń, ale także częściową poprawą sytuacji finansowej rodzin m.in. systematycznym wzrostem najniższej krajowej. Niepokojący jest spadek narodzin dzieci na przestrzeni ostatnich 4 lat o połowę. Problem ten zauważają również ekipy rządzące wprowadzając liczne programy prorodzinne, które mają wpłynąć na poprawę sytuacji rodziny a tym samym zwiększyć ich dzietność. Program 500+ wprowadzony w 2016r. jest jednym z pomysłów, który ma nie tylko zwiększyć ilość urodzeń dzieci ale przede wszystkim poprawić sytuację bytową dzieci i wspomóc rodziców w wychowaniu potomstwa. Na poziomie gminy, jak i w skali kraju ocena jego założeń będzie możliwa na przestrzeni najbliższych kilku lat. Jednakże z punktu widzenia pracy pracowników socjalnych i asystentów rodzin z rodzinami borykającymi się z licznymi problemami wychowawczymi i uzależnieniami sama pomoc finansowa nie spowoduje poprawy warunków życia dzieci będących w tych rodzinach. Istnieje także obawa o marnotrawienie środków finansowych i przeznaczanie ich na inne cele nie związane z wychowaniem dzieci. Dlatego też, niezbędna będzie ustawiczna praca z rodzinami wieloprotblemowymi i ich wspieranie w codziennym pokonywaniu trudności i wyrabianiu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz racjonalnym wydatkowaniu posiadanych środków finansowych przez pracowników pomocy społecznej.

III.5. SENIORZY

Państwo Polskie od kilku lat coraz silniej realizuje politykę senioralną. W dniu 11 września 2015r. Sejm przyjął Ustawę o osobach starszych (Dz. U. z 2015r. poz. 1705). Ustawa ta określa zakres monitorowania i przedstawiania informacji o sytuacji osób starszych, podmioty uczestniczące w realizacji tego zadania oraz źródła jego finansowania.

Seniorzy to ta grupa społeczna, która przez długi okres czasu pozostawała poza zainteresowaniem społecznym i politycznym. Jednakże wydłużenie wieku życia oraz rosnące potrzeby społeczne wymuszają również na strefie politycznej niezbędne uregulowania prawne. Z danych GUS wynika, że do roku 2035 udział osób w wieku 65 i więcej lat (65 lat powszechnie przyjmuje się jako umowną granicę starości) zbliży się do ¼ całości populacji Polaków.

Zadaniem państwa jest więc przede wszystkim stworzenie odpowiednich ram prawnych, instytucjonalnych dla realizacji polityki społecznej wobec ludzi starych oraz efektywnych zasad jej finansowania na szczeblu samorządowym. Najwłaściwszym zaś poziomem do realizacji polityki senioralnej jest poziom lokalny, czyli samorządy gminne i powiatowe. To one bowiem najlepiej znają potrzeby swoich mieszkańców i najłatwiej mogą do nich dotrzeć oraz dostosować swoją ofertę. Ich organy samorządu we współpracy z organizacjami pozarządowymi tworzą lokalne programy aktywizacji i wsparcia dla osób starszych, uwzględniające lokalną specyfikę, strukturę potrzeb i możliwości ich zaspokojenia.

Najważniejsze aspekty życia seniorów niezbędne do zaspokojenia ich potrzeb to:

- mieszkalnictwo, transport publiczny i przestrzeń publiczna (parki, kina, teatr, koła zainteresowań itp.)

- uczestnictwo społeczne (zaangażowanie seniorów w życie lokalnej społeczności), szacunek i integracja społeczna (ich relacje z otoczeniem),
- aktywność obywatelska i zatrudnienie (możliwości pracy zawodowej i wolontariat)
- opieka zdrowotna (łatwy dostęp do usług medycznych i zapewnienie specjalistów, rehabilitacji, turnusy zdrowotne, sanatoria).

Należy koniecznie podkreślić, że polscy seniorzy to bardzo świadoma część społeczeństwa mówiąca o swoich oczekiwaniach. Sami również aktywnie uczestniczą w życiu społecznym i kulturalnym. Na terenie gminy Bielsk seniorzy to jedna z aktywniejszych i licznych grup społecznych. Na koniec 2015r. gminę Bielsk zamieszkiwało 1.752 osoby w wieku powyżej 60 roku życia, co stanowi 19,27% czyli prawie 1/5 mieszkańców gminy. Dlatego tak ważne jest podejmowanie licznych działań przez władze gminy i ich instytucje na rzecz osób starszych.

W gminie Bielsk działają prężnie i organizują się w formalne i nieformalne grupy tj. Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów koło Bielsk czy Klub Pogodna Jesień oraz Chór Bielszczenie. Instytucje tj. GOK, Biblioteka Publiczna, GOPS, Ośrodki Zdrowia czy Urząd Gminy kierują swoją ofertę i wsparcie dla seniorów.

GOK udostępnia pomieszczenia klubom, organizuje różnego typu warsztaty czy zajęcia, prowadzi chór.

Biblioteka Gminna wyszła naprzeciw czytelnikom seniorom realizując akcję „książka na telefon”.

GOPS w Bielsku zapewnia usługi opiekuńcze dla osób starszych potrzebujących pomocy w codziennym życiu a nie mogących liczyć na pomoc najbliższych, ponadto wspiera ich finansowo, realizuje pracę socjalną, pomoc w wypełnieniu dokumentacji do różnych instytucji.

Ośrodki zdrowia poza swoją bieżącą działalnością starają się sprowadzać na teren gminy różnego typu specjalistów w celu szerszej profilaktyki i pomocy zdrowotnej dla seniorów.

Ważnym elementem infrastruktury jest także funkcjonowanie gabinetu rehabilitacyjnego w Bielsku i Żągotach, które usprawnią pacjentów i pomagają w dokuczających dolegliwościach również spowodowanych wiekiem.

Gmina włączając się w politykę senioralną w ramach własnych możliwości stara się nawiązać współpracę z organizacjami pozarządowymi, które na terenie gminy Bielsk mogłyby prowadzić np. Dzienny Dom Seniora. Ponadto Urząd wspiera wszelkie inicjatywy na rzecz seniorów, czy też przy ich udziale.

III.6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Na terenie gminy występuje przede wszystkim styl budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne. W większych miejscowościach tj. Bielsk, Ciachcin, Żągoty zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego budownictwo rodzinne jest zwarte i usytuowane wzdłuż węzłów komunikacyjnych. Natomiast w mniejszych miejscowościach budownictwo jest rozciągnięte wzdłuż głównych dróg transportowych i rozproszone z uwagi na fakt wydzielania siedlisk w obrębie pól i indywidualnych gospodarstw rolnych. Jest to efekt charakterystyczny dla gmin rolniczych. W samych zasobach Gminy Bielsk jest 28 lokali komunalnych zamieszkałych przez 28 rodzin. Ilość ta nie wyczerpuje jednak potrzeb lokalowych na terenie gminy. Do Urzędu Gminy cały czas napływają kolejne podania o przyznanie lokalu mieszkalnego.

Tabela nr 24. Mieszkania komunalne którymi dysponuje Urząd Gminy w Bielsku:

Miejscowość	Ilość lokali
Zągoty – w budynku szkoły podstawowej	5
Giżyno	4
Zagroba	2
Bielsk, ul. Płocka 23	4
Bielsk, ul. Płocka 40	1
Machcino	1
Zakrzewo	3
Umienino-Łubki	4
Śmiłowo – budynek po szkole podstawowej	1
Zągoty – w budynku ośrodka zdrowia	1
Kędzierzyn	2
Razem	28 lokali

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk

W dużych miejscowościach gminy Bielsk cały czas przybywa nowych budynków jednorodzinnych. Dobre połączenia komunikacyjne, bliskość dużego miasta i dostęp do podstawowych usług tj. edukacja, lekarz, urzędy, sklepy powoduje napływ ludności a tym samym rozwój budownictwa rodzinnego. Problem stanowi rezygnacja z prowadzenia mniejszych gospodarstw rolnych, sprzedawanych silnie prosperującym rolnikom, co w konsekwencji prowadzi do opuszczania na wsiach budynków mieszkalnych i gospodarczych. Na terenie gminy obserwuje się słaby rozwój mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Część lokali obecnie użytkowanych wymaga remontów i dużych nakładów finansowych. Konieczność remontów wymuszona jest również nie dbaniem o przyznane lokale przez ich użytkowników. Często trudna sytuacja finansowa tych rodzin nie pozwala na inwestycje lokalowe tj., malowanie pomieszczeń, gdy w pierwszej kolejności zaspokajane są podstawowe potrzeby tj., żywność, odzież, opał. Ponadto istnieją w zasobach gminy budynki, które wymagają przekwalifikowania z budynków użyteczności publicznej tj. szkoły na budynki mieszkalne, co pociąga za sobą duże koszty adaptacyjne.

III.7. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Ludność zamieszkała na terenie województwa mazowieckiego (5 348 114 osób – według danych na dzień 31.12.2015) stanowi około 14% ludności Polski, natomiast zaludnienie wynosi 150 osoby na 1 km². Ludność zamieszkała na terenie Gminy Bielsk stanowi 8,2% ludności zamieszkałej na terenie powiatu płockiego. Gęstość zaludnienia jest niższa od średniej powiatowej i średniej w województwie mazowieckim i wynosi około 72,8 osób na 1 km².

Tabela nr 25. Struktura ludności w Gminie na tle powiatu (wg. danych GUS na dzień 31.12.2015):

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Ludność</i>		
	<i>Ogółem</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Kobiety</i>
Województwo	5 349 114	2 559 241	2 789 837
Powiat	331 741	161 036	170 705
Gmina Bielsk	9 143	4 580	4 563

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk

Tabela nr 26. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Bielsk zameldowanych na stałe (wg. danych z ewidencji ludności UG Bielsk na dzień 31.12.2015)

<i>L.p.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Liczba ludności</i>	<i>% ogólnej liczby ludności</i>
1	Bielsk	2 642	28,977
2	Bolechowice	69	0,746
3	Cekanowo	221	2,478
4	Ciachcin	164	1,853
5	Ciachcin Nowy	338	3,640
6	Dębsk	228	2,499
7	Drwały	70	0,789
8	Dziedzice	42	0,515
9	Gilino	298	3,278
10	Giżyno	153	1,66
11	Goślice	446	5,284
12	Jaroszewo Biskupie	153	1,710
13	Jaroszewo - Wieś	76	0,866
14	Jączewo	117	1,315
15	Józinek	175	1,984
16	Kędzierzyn	60	0,713
17	Kleniewo	111	1,338
18	Kłobie	58	0,636
19	Konary	113	1,256
20	Kuchary - Jezewo	229	2,511
21	Leszczyn Księży	197	2,127
22	Leszczyn Szlachecki	213	2,555
23	Lubiejewo	41	0,439
24	Machcino	309	3,410
25	Machcinko	47	0,548

26	Niszczycze	162	1,831
27	Niszczycze - Pieńki	54	0,636
28	Pęszyno	89	1,031
29	Rudowo	185	2,094
30	Sękowo	186	2,072
31	Smolino	101	1,130
32	Strusino	18	0,197
33	Szewce	55	0,592
34	Śmiłowo	78	0,877
35	Tchórz	152	1,677
36	Tłubice	180	2,127
37	Ułtowo	97	1,053
38	Umienino	100	1,118
39	Umienino - Łubki	128	1,360
40	Zagroba	142	1,612
41	Zakrzewo	88	1,053
42	Zągoty	469	5,306
43	Żukowo	101	1,107
RAZEM		8 903	100,000

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk

Tabela nr 27. Struktura według wieku i płci na dzień 31.12.2015:

<i>Liczba mieszkańców ogółem</i>	<i>Wiek przedprodukcyjny 0-18 lat</i>		<i>Wiek produkcyjny 18-(60 k.- 65 m.)lat</i>		<i>Wiek poprodukcyjny Powyżej: 60 lat - kobiety 65 lat –mężczyźni</i>	
	<i>M</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>K</i>	<i>M</i>	<i>K</i>
8 903	971	894	3 137	2 689	477	735

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk

W skali Gminy w wieku poprodukcyjnym jest: 735 kobiet i 477 mężczyzn. Dysproporcja ta wynika z wcześniejszego uprawnienia kobiet do wieku emerytalnego. Na terenie Gminy zamieszkuje 5 826 osób w wieku produkcyjnym co stanowi 65% ogółu mieszkańców. Osoby w wieku przedprodukcyjnym (1865 osób) stanowią 20,00%, natomiast osoby starsze stanowią 13,61% ogółu mieszkańców.

Tabela nr 28. Przyrost naturalny w Gminie Bielsk na lata 2002-2014.

<i>Rok</i>	<i>Przyrost naturalny</i>	<i>Urodzenia</i>	<i>Zgony</i>
<i>2000 r.</i>	10	101	91
<i>2001 r.</i>	6	97	91
<i>2002 r.</i>	34	115	81
<i>2003 r.</i>	- 4	100	104
<i>2004 r.</i>	7	101	94
<i>2005 r.</i>	- 8	96	104
<i>2006r.</i>	11	96	85
<i>2007 r.</i>	- 9	96	105
<i>2008 r.</i>	- 5	77	82
<i>2009 r.</i>	16	110	94
<i>2010 r.</i>	18	103	85
<i>2011 r.</i>	10	97	87
<i>2012 r.</i>	- 3	93	96
<i>2013 r.</i>	- 14	84	98
<i>2014 r.</i>	- 14	84	96

Źródło: dane z GUS – strona www.polskawliczbach.pl

Gmina Bielsk ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -12 osób. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -1,3 na 1000 mieszkańców gminy Bielsk. W 2014 roku urodziło się 84 dzieci, w tym 45,2% dziewczynek i 54,8% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 417 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,88 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2013 roku 44,1% zgonów w gminie Bielsk spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 25,2% zgonów w gminie Bielsk były nowotwory, a 7,1% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 osób zamieszkałych w gminie Bielsk przypada 10,52 zgonów. Jest to nieznacznie więcej od wartości średniej dla województwa mazowieckiego oraz więcej od wartości średniej dla kraju.

Liczba ludności na terenie Gminy Bielsk w ostatnich latach wzrosła. Przyczynił się do tego napływ nowych mieszkańców na teren Gminy. Świadczy to m.in. o korzystnych warunkach życia na jej terenie. Aktywna polityka inwestycyjna prowadzona przez władze Gminy w zakresie systematycznych warunków poprawy życia swoich mieszkańców pozytywnie wpływa na decyzję o pozostaniu na terenie Gminy oraz zachęca do migracji z terenów gmin ościennych i samego miasta Płocka. Ważnymi czynnikami, które również korzystnie wpłyną na podniesienie atrakcyjności, a co za tym idzie chęcią osiedlenia się nowych mieszkańców z pewnością będą: rozwój istniejących już przedsiębiorstw i powstawanie nowych oraz rozwój mieszkalnictwa. Wzrost liczby ludności wpłynie bezpośrednio na wzrost dochodów własnych Gminy (podatek dochodowy od osób fizycznych i prawnych oraz podatek od nieruchomości).

III.8. RYNEK PRACY

Województwo mazowieckie jest najbardziej rozwiniętym gospodarczo regionem w Polsce. Charakteryzuje się jednocześnie wysokim tempem wzrostu gospodarczego oraz szerokim rozwarstwieniem grup społecznych. Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2015r. na terenie kraju wyniosła 9,6%, w Województwie Mazowieckim wyniosła 8,4%, natomiast w powiecie Płockim 17,2%.

Tabela nr 29. Liczba bezrobotnych w Gminie Bielsk:

<i>Rok</i>	<i>Liczba bezrobotnych</i>	
	<i>Ogółem</i>	<i>w tym kobiet</i>
Stan na 31.12.2011 r.	680	381
Stan na 31.12.2012 r.	645	356
Stan na 31.12.2013 r.	681	382
stan na 31.12.2014r.	649	355
stan na 31.12.2015r.	545	295

Źródło: opracowanie własne - dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku.

Na terenie naszej Gminy najwięcej bezrobotnych osób jest z przedziału wiekowego między 25–50 lat, co stanowi (331 osób) 61% ogółu bezrobotnych. W grupach wiekowych do 25 lat i powyżej 50 lat bezrobocie jest mniejsze i wynosi odpowiednio 16% i 23% ogółu bezrobotnych. Osób uznanych za długotrwale bezrobotnych tzn. takich, które w przeciągu ostatnich 24 miesięcy były zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy, przez co najmniej 12 miesięcy jest prawie 308, co stanowi 57% ogółu bezrobotnych Gminy Bielsk. (dane PUP Płock na dzień 31.12.2015 r.). Taki stan rzeczy powoduje często niechęć do podejmowania zatrudnienia za najniższą krajową, gdzie blisko 1/3 środków wydatkowana jest na dojazdy do pracy. Ponadto część osób zarejestrowanych w PUP podejmuje prace dorywczą lub pracuje na tzw. „czarnym rynku” (bez umowy). Spowodowane jest to zarówno przez pracodawców, którzy nie chcą zatrudniać legalnie ze względu na duże koszty zatrudnienia jak i niechęć osób do podjęcia legalnej pracy chociażby z powodu straty świadczeń z pomocy społecznej lub zajęcia komorniczego.

W celu poprawy sytuacji na rynku pracy w powiecie płockim Powiatowy Urząd Pracy podejmuje szereg działań tj.: realizacja licznych projektów dofinansowywanych ze środków EFS, w tym dla młodzieży NEET i osób niepełnosprawnych, wspólnie z OPS i gminami realizuje Prace Społecznie Użyteczne oraz Program Aktywizacja i Integracja a także PUP oferuje bezrobotnemu następujące formy wsparcia: organizacja staży u pracodawców, prace interwencyjne, roboty publiczne, zwrot kosztów dojazdu i zakwaterowania, bon zatrudnieniowy, refundacja kosztów lub doposażenia stanowiska pracy, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, bon na zasiedlenie, bon szkoleniowy, bon stażowy oraz zwrot

kosztów ze środków PEFRON wyposażenia stanowiska pracy zatrudnionych osób niepełnosprawnych i grant na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy.

III.9. OCHRONA ZDROWIA

Podstawową opiekę zdrowotną na terenie Gminy Bielsk zapewniają dwa ośrodki zdrowia: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ośrodek Zdrowia” w Bielsku oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna” w Zągotach. W obydwu przychodniach działają Poradnie „K” oraz gabinety stomatologiczne, gabinet pediatryczny, punkt szczepień, punkt poboru materiałów analitycznych (krew, moczu). W bielskim ośrodku zdrowia znajduje się 6 gabinetów, natomiast w Zągotach – 4 gabinety, również w tych miejscowościach znajdują się apteki. Ponadto na terenie Gminy Bielsk oprócz zakładów opieki zdrowotnej funkcjonuje również gabinet rehabilitacyjny, w którym świadczone są zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii i masażu leczniczego. W miejscowości Tchórz działa Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, jest to zakład niepubliczny, mogą w nim na stałe przebywać 42 osoby. Specjalistyczne usługi medyczne oraz usługi lecznictwa zamkniętego dla mieszkańców Gminy zapewniają środki specjalistyczne znajdujące się w mieście powiatowym Płocku. Podstawowa opieka zdrowotna w gminie Bielsk oceniana jest dość dobrze, jednakże poważny problem stanowi dostęp do specjalistycznych poradni czy lekarzy specjalistów gdzie trzeba zapisywać się w kolejki i czekać nawet wiele miesięcy na poradę. Z tego względu bardzo wiele schorzeń wykrywanych jest późno, gdy choroba jest już w zaawansowanym stadium. Najlepiej ten stan rzeczy odzwierciedlają choroby nowotworowe gdzie tylko wczesne wykrycie rokuje szanse na wyleczenie pacjenta. W obecnych czasach jest bardzo wiele osób, które cierpią na różnego typu schorzenia – choroby cywilizacyjne itp. i niestety z roku na rok tych osób przybywa. Największą grupę stanowią zagrożenia związane z chorobami cywilizacyjnymi. Zaliczamy do nich schorzenia układu oddechowego, krążeniowego, uczulenia, nowotwory, AIDS, chorobę Alzheimera, a także „zespoły ucieczki” (narkomanie, lekomanie, alkoholizm, ostre zaburzenia psychiczne). Dodatkowo narastające od lat skażenie środowiska spowodowało, że powietrze, którym oddychamy, znacznie odbiega od normy, na jakie jesteśmy genetycznie „zaprogramowani”. Opisanym wyżej przypadkom towarzyszy ostatnio jeszcze jedna grupa zdarzeń kardiologicznych – nagłe zaburzenia rytmu. Zjawisko to uderza w starych i młodych mężczyzn i kobiety. Dodatkowy problem stanowi fakt, że są to w dużej części przypadki niespodziewane.

Choroby cywilizacyjne są wywołane nie tylko wykorzystywaniem tzw. zdobyczy cywilizacji. Te zdobycze pozwalają człowiekowi na maksymalne ograniczenie ruchu fizycznego, angażując tylko niektóre mięśnie, ale również eliminują naturalne czynniki środowiska, warunkujące dobry stan zdrowia człowieka. Stanowią one u nas ok. 80% wszystkich przyczyn zgonów. Są to głównie choroby krążenia, układu oddechowego (np. astma - silne napady duszności wywołane skurczami oskrzelików itd.), alergie, nowotwory (nieprawidłowy nadmierny rozrost tkanki ustrojowej, nieskoordynowany, trwający mimo ustąpienia czynnika, który go wywołał i nie reagujący na naturalne mechanizmy regulacyjne organizmu) i choroby o podłożu psychicznym (nerwice, depresje, stres, schizofrenie, manie itp.). W wielu przypadkach tych chorób oraz w zależności od ich zaawansowania, bez współpracy ze specjalistą, lekarze pierwszego kontaktu są bezsilni. Bardzo trudną do leczenia grupą chorób są zaburzenia

psychiczne i uzależnienia gdzie wręcz niezbędni są specjaliści tacy jak psychologowie, psychiatrzy, terapeuci itp. W gminie Bielsk także ten problem coraz bardzo się uwidacznia. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku od wielu lat świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze, zatrudniając terapeutę i pedagoga. Prawdopodobnie z biegiem czasu będzie wzrastało zapotrzebowanie na ten rodzaj usług świadczonych przez GOPS.

III.10. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Edukacja jest jednym z najważniejszych zadań wykonywanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Wydatki przeznaczone na edukację stanowią najbardziej znaczącą pozycję w budżecie Gminy stanowiącą blisko połowę środków, a podejmowane decyzje wpływają na przyszłe losy całej społeczności lokalnej.

Na terenie Gminy Bielsk funkcjonują dwa gimnazja, pięć szkół podstawowych i jedno przedszkole samorządowe, do których łącznie uczęszcza 1143 uczniów. Obecnie od kilku lat zauważalna jest tendencja spadkowa jeśli chodzi o ilość uczniów spowodowana niżem i zmianami demograficznymi zachodzącymi tak w naszej gminie jak i w kraju. Wszystkie szkoły na terenie Gminy posiadają statut szkół publicznych – ich organem prowadzącym jest Gmina Bielsk. Szkoły pełnią funkcję integracyjną dla dzieci i młodzieży, oferują swoim uczniom dodatkowe zajęcia edukacyjne, uczestnictwo w kołach zainteresowań i przynależność do klubów sportowych. Uczniowie biorą udział w konkursach wiedzy i olimpiadach na różnym szczeblu. Wszyscy uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów mają zapewniony bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu. Ponadto zwracane są koszty przejazdu uczniów niepełnosprawnych wraz z opiekunem do szkoły lub ośrodka wychowawczego.

Tabela nr 30. Na terenie Gminy Bielsk zlokalizowane są poniżej wymienione szkoły podstawowe, zespoły szkół oraz przedszkola:

<i>Szkoła</i>	<i>Ilość nauczycieli / etatów</i>	<i>Ilość uczniów</i>	<i>Ilość oddziałów</i>	<i>Sala gimnastyczna</i>
<i>Gimnazjum Nr 1 w Bielsku</i>	28/25,27	204	11	TAK
<i>Zespół Szkół Nr 2 w Ciachcinie</i>	46/28,32	247	13	TAK
<i>Szkoła Podstawowa w Bielsku</i>	31/27,16	344	15	TAK
<i>Zespół Szkół Nr 3 w Zagrobie</i>	15/8,93	57	7	NIE
<i>Szkoła Podstawowa w Leszczynie Szlacheckim</i>	12/10,62	45	6	TAK
<i>Zespół Szkół Nr 4 w Zagotach</i>	19/14,52	114	8	TAK
<i>Przedszkole Samorządowe w Bielsku</i>	11/7,97	115	6	NIE

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk na dzień 30.09.2015r.

Tabela nr 31. Wyniki sprawdzianów szóstej klasy szkoły podstawowej rok szkolny 2014/2015

Nazwa Placówki	Liczba uczniów	Wynik średni (Język polski, matematyka)	Język angielski
<i>S.P. w Bielsku</i>	62	61,90 %	70,00 %
<i>S.P. w Ciachcinie</i>	14	68,30 %	72,60 %
<i>S.P. w Zagotach</i>	10	74,30 %	84,00 %
<i>S.P. w Zagrobie</i>	5	62,60 %	74,60 %
<i>S.P. w Śmiłowie</i>	4	48,30%	54,00 %
<i>S.P. w Leszczynie Szlachecki</i>	4	41,30 %	53,30 %

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk.

Tabela nr 32. Wyniki sprawdzianów szóstej klasy szkoły podstawowej rok szkolny 2015/2016.

Nazwa Placówki	Liczba uczniów	Wynik średni (Język polski, matematyka)	Język angielski
<i>S.P. w Bielsku</i>	59	54,10 %	57,20 %
<i>S.P. w Ciachcinie</i>	13	58,8 %	54,50 %
<i>S.P. w Zagotach</i>	12	57,00 %	70,00 %
<i>S.P. w Zagrobie</i>	11	51,50 %	40,40 %
<i>S.P. w Leszczynie Szlachecki</i>	8	49,8 %	47,80 %

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk.

Tabela nr 33. Wyniki sprawdzianów trzeciej klasy gimnazjum rok szkolny 2014/2015.

<i>Nazwa Placówki</i>	<i>Liczba uczniów</i>	<i>Część humanistyczna</i>	<i>Część matematyczno – przyrodnicza</i>	<i>Język obcy</i>
<i>Gimnazjum Bielsk</i>	72	57,65%	49%	53,20%
<i>Gimnazjum Ciachcin</i>	23	60,90%	44,50%	56%

Źródło: opracowanie własne - Okręgowa Komisja Egzaminacyjna, www.oke.waw.pl.

Tabela nr 34. Wyniki sprawdzianów trzeciej klasy gimnazjum rok szkolny 2015/2016.

<i>Nazwa Placówki</i>	<i>Liczba uczniów</i>	<i>Część humanistyczna</i>	<i>Część matematyczno – przyrodnicza</i>	<i>Język obcy</i>
<i>Gimnazjum Bielsk</i>	49	61,40%	54,00%	54,90%
<i>Gimnazjum Ciachcin</i>	30	58,30%	44,6%	44,75%

Źródło: opracowanie własne – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna, www.oke.waw.pl.

Oświata stanowi obecnie jedną z ważnych wizytówek Gminy Bielsk, która jest wykorzystywana do zwiększenia jej atrakcyjności. Szkoły aktywnie uczestniczą w życiu społecznym, organizują młodym osobom wolny czas i starają się aby ich program nauczania i oferta edukacyjna były dostosowane do aktualnych potrzeb. W gimnazjum w Bielsku od kilku lat organizowane są targi edukacyjne, które przyciągają bardzo dużo uczniów nie tylko z naszej gminy, ale też z okolicznych gmin i powiatów. Dzięki takim inicjatywom młodzież ma szeroką i przejrzystą ofertę programową i kierunkową uczelni średnich i zawodowych, z których może

skorzystać wybierając dalszą drogę edukacji. W Gimnazjum Bielsk corocznie organizowany jest także koncert środowiskowy o różnej tematyce, który cieszy się ogromną popularnością wśród mieszkańców i pozwala młodzieży zaprezentować swoje umiejętności artystyczne. Ze względu na zmiany demograficzne i polityczne oraz postęp cyfrowy w perspektywie kolejnych lat niezbędna stanie się reforma struktury oświatowej na terenie gminy Bielsk.

Z danych pobranych z wydziału ewidencji ludności w Urzędzie Gminy w Bielsku jasno wynika, że struktura demograficzna dzieci i młodzieży wykazuje tendencję spadkową. W roku szkolnym 2015/2016 do szkół i przedszkoli uczęszczają dzieci z rocznika 2000-2009, których zameldowanych na terenie gminy jest 1.000. W roku szkolnym 2016/2017 uczęszczać do szkół i przedszkoli będzie 1.015 dzieci i młodzieży. W roku szkolnym 2017/18 dzieci z lat 2002-2011 zameldowanych na terenie Naszej gminy jest 1006. W roku szkolnym 2018/2019 do szkół i przedszkoli będzie uczęszczać 991 uczniów. W roku szkolnym 2019/20 do szkół i przedszkoli uczęszczać będzie 975 uczniów. Trzeba tu zwrócić uwagę na fakt, że jest spora grupa uczniów (przedszkola, podstawówki i gimnazja) zameldowanych na terenie gminy Bielsk, ale uczęszczających do szkół gmin ościennych tj. w Łęgu, Lelicach, Radzanowie oraz Płocku. Do szkół działających na terenie gminy Bielsk także uczęszczają uczniowie meldunkowo nieprzynależący do gminy Bielsk.

Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Bielsku

Szkoła Podstawowa w Bielsku jest największą i najstarszą placówką oświatową, funkcjonującą na terenie gminy. Placówka posiada pracownie przedmiotowe, w tym pracownie wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny, uzyskane dzięki m.in. rządowemu wsparciu „Cyfrowa Szkoła”, miejsca zabaw dla dzieci, salę gimnastyczną, wyposażona jest w niezbędne pomoce dydaktyczne, które systematycznie i w miarę posiadanych środków są uzupełniane. Dzieci uczęszczające do szkoły korzystają zarówno z biblioteki szkolnej, jak i gminnej, opieki sprawowanej na świetlicy szkolnej i posiłków przygotowywanych na stołówce szkolnej. Ponadto szkoła umożliwia dzieciom korzystanie ze specjalistycznych zajęć logopedycznych, kół zainteresowań (polonistyczne, matematyczne, informatyczne, plastyczne, drużyna zuchów, zespół muzyczny i chór oraz zajęcia sportowo-rekreacyjne) W 2015r. uczęszczało do placówki 344 uczniów z miejscowości Bielsk i okolicznych wsi. Uczniowie uczęszczali na zajęcia lekcyjne do 15 oddziałów lekcyjnych, a zajęcia dydaktyczne odbywają się w godzinach od 8.00 do 15.10. W szkole zatrudnionych jest 9 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy i 22 nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy, z których 1 nauczyciel odbywa staż, 5 nauczycieli posiada stopień nauczyciela kontraktowego, 4 nauczycieli posiada stopień nauczyciela mianowanego i 21 nauczycieli posiada stopień nauczyciela dyplomowanego. Poziom wykształcenia kadry pedagogicznej i jej stopień zaangażowania w działalność edukacyjną w dużym stopniu wpływa na wyniki osiągnięte przez uczniów podczas sprawdzianów. Uczniowie szkoły posiadają liczne osiągnięcia na szczeblu gminnym, rejonowym, powiatowym, wojewódzkim czy ogólnopolskim. Szkoła posiada duże osiągnięcia na polu sportowym m.in. w zawodach powiatowych w piłce siatkowej, w piłce koszykowej.

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Leszczynie Szlacheckim

Szkoła Podstawowa w Leszczynie Szlacheckim jest placówką oświatową o 50-letniej tradycji. W ramach struktury placówki funkcjonuje szkoła podstawowa wraz z oddziałem zerowym. W 2015r uczęszczało do szkoły ogółem 45 uczniów, w tym do szkoły 40 uczniów i 5 uczniów do oddziału „0” z okolicznych wsi. Uczniowie uczęszczaali na zajęcia lekcyjne do 6 oddziałów lekcyjnych w szkole i 1 oddziału zerowego a zajęcia dydaktyczne odbywają się w godzinach od 8.00 do 15.00. Placówka posiada pracownie przedmiotowe, miejsca zabaw, salę gimnastyczną oraz świetlicę. Wyposażona jest w niezbędne pomoce dydaktyczne, które systematycznie i w miarę posiadanych środków są uzupełniane, ponadto umożliwiała dzieciom korzystanie ze specjalistycznych zajęć logopedycznych, kół zainteresowań w tym szkolnego koła krajoobrazowo-turystycznego oraz umożliwiała korzystanie z bogatego księgozbioru w pomieszczeniu zaadaptowanym na bibliotekę szkolną codziennie podczas dużej przerwy. W placówce zatrudnionych jest 8 nauczycieli w pełnym wymiarze zatrudnienia i 4 nauczycieli w niepełnym wymiarze zatrudnienia, z których 3 nauczycieli posiada stopień nauczyciela kontraktowego, 1 nauczyciel stopień nauczyciela mianowanego oraz 8 nauczycieli stopień nauczyciela dyplomowanego. Szkoła posiada duże osiągnięcia ekologiczne, historyczne, a uczniowie tej szkoły posiadają liczne osiągnięcia na szczeblu gminnym, rejonowym, powiatowym, wojewódzkim czy ogólnopolskim.

Zespół Szkół Nr 2 w Ciachcinie

Zespół Szkół Nr 2 w Ciachcinie jest specyficzną placówką oświatową w ramach, której funkcjonuje szkoła podstawowa, przedszkole i gimnazjum. Placówka posiada pracownie przedmiotowe, miejsca zabaw dla dzieci, salę gimnastyczną, wyposażona jest w niezbędne pomoce dydaktyczne, które systematycznie i w miarę posiadanych środków są uzupełniane. Dzieci uczęszczające do szkoły korzystają z opieki sprawowanej na świetlicy szkolnej w godzinach od 6.30 do 15.30. Szkoła umożliwia uczniom korzystanie z bogatego księgozbioru znajdującego się w bibliotece gminnej, która funkcjonuje na terenie placówki, ponadto umożliwia dzieciom korzystanie ze specjalistycznych zajęć logopedycznych, pedagoga szkolnego, kół zainteresowań (koło polonistyczne, matematyczno-przyrodnicze, informatyczne, językowe, zespół muzyczny i chór). W 2015 roku uczęszczało do placówki 247 uczniów, w tym do szkoły podstawowej: 132 uczniów, 48 uczniów do przedszkola i 67 uczniów do gimnazjum z miejscowości Ciachcin i okolicznych wsi. Uczniowie uczęszczaali na zajęcia lekcyjne do 13 oddziałów lekcyjnych, a zajęcia dydaktyczne odbywały się w godzinach od 8.15 do 14.30. W szkole zatrudnionych było 15 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy i 31 nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy, z których 2 nauczycieli posiada stopień nauczyciela stażysty, 12 nauczycieli posiada stopień nauczyciela kontraktowego, 9 nauczycieli stopień nauczyciela mianowanego i 23 nauczycieli stopień nauczyciela dyplomowanego.

Zespół Szkół Nr 3 w Zagrobie

Zespół Szkół Nr 3 w Zagrobie jest placówką oświatową w ramach, której funkcjonuje szkoła podstawowa i przedszkole. Placówka posiada pracownie wyposażone w niezbędne pomoce dydaktyczne, miejsca zabaw dla dzieci, systematycznie i w miarę posiadanych środków ponoszone są wydatki związek z poprawą warunków kształcenia

dzieci. Szkoła umożliwia uczniom korzystanie z bogatego księgozbioru znajdującego się w bibliotece gminnej, która funkcjonuje na terenie Zagroby, ponadto umożliwia dzieciom korzystanie ze specjalistycznych zajęć logopedycznych, kół zainteresowań (przyrodnicze, plastyczne, muzyczne). W 2015 roku uczęszczało do placówki 57 uczniów, w tym do szkoły podstawowej uczęszczało 46 uczniów i 11 uczniów do przedszkola z miejscowości Zagroba i okolicznych wsi. Uczniowie uczęszczali na zajęcia lekcyjne do 6 oddziałów lekcyjnych w szkole i 1 oddziału przedszkolnego, a zajęcia dydaktyczne odbywały się w godzinach od 8.00 do 14.30. W szkole zatrudnionych jest 7 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy i 8 nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy, z których 2 nauczycieli posiada stopień nauczyciela kontraktowego, 8 nauczycieli stopień nauczyciela mianowanego i 5 nauczycieli stopień nauczyciela dyplomowanego. Szkoła nie posiada Sali gimnastycznej a na jej boisku powstał plac zabaw dostępny zarówno dla uczniów szkoły jak i wszystkich dzieci mieszkających w Zagrobie i okolicach. Uczniowie szkoły brali czynny udział w konkursach plastycznych, muzycznych, recytatorskich na szczeblu gminnym i rejonowym zajmując miejsca punktowane.

Zespół Szkół Nr 4 w Zągotach

Zespół Szkół Nr 4 w Zągotach jest placówką oświatową w ramach, której funkcjonuje szkoła podstawowa i przedszkole. Placówka posiada pracownie wyposażone w niezbędne pomoce dydaktyczne, salę gimnastyczną, miejsca zabaw dla dzieci, systematycznie i w miarę posiadanych środków ponoszone są wydatki związane z poprawą warunków kształcenia dzieci ponadto umożliwia dzieciom korzystanie ze specjalistycznych zajęć logopedycznych, kół zainteresowań (polonistyczne, matematyczne, językowe, muzyczne, harcerstwo). Dzieci uczęszczające do szkoły korzystają z opieki sprawowanej na świetlicy szkolnej w godzinach od 6.30 do 15.30, ponadto mają możliwość korzystania z posiłków przygotowywanych na stołówce szkolnej Szkoła umożliwia uczniom korzystanie z bogatego księgozbioru znajdującego się w bibliotece gminnej, która funkcjonuje na terenie placówki. W 2015 roku uczęszczało do placówki 114 uczniów, w tym do szkoły podstawowej uczęszczało 68 uczniów i 34 uczniów do przedszkola z miejscowości Zągoty i okolicznych wsi. Uczniowie uczęszczają na zajęcia lekcyjne do 6 oddziałów lekcyjnych w szkole i 2 oddziałów przedszkolnych, a zajęcia dydaktyczne odbywają się w godzinach od 8.00 do 14.30. W szkole zatrudnionych jest 12 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy i 7 nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy, z których 1 nauczyciel rozpoczął staż pracy, 3 nauczycieli posiada stopień nauczyciela kontraktowego, 1 nauczyciel stopień nauczyciela mianowanego i 12 nauczycieli stopień nauczyciela dyplomowanego. W szkole podstawowej funkcjonuje XI Gromada Zuchowa pn. „Młode Orły”. Uczniowie szkoły biorą czynny udział w konkursach plastycznych, muzycznych, recytatorskich na szczeblu gminnym i rejonowym zajmując miejsca punktowane.

Gimnazjum im. Cypriana Kamila Norwida w Bielsku

Gimnazjum Nr 1 w Bielsku jest największą placówką oświatową, funkcjonującą na terenie gminy. Placówka posiada pracownie przedmiotowe, w tym pracownie wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny, salę gimnastyczną, pełnowymiarowe boisko szkolne. Placówka wyposażona jest w niezbędne pomoce dydaktyczne, które systematycznie

i w miarę posiadanych środków są uzupełniane. Szkoła umożliwia uczniom korzystanie z bogatego księgozbioru znajdującego się w bibliotece szkolnej jak i opieki sprawowanej na świetlicy szkolnej w godzinach od 6.30 do 15.30. W 2015r uczęszczało do placówki 204 uczniów z miejscowości Bielsk i okolicznych wsi. Uczniowie uczęszczali na zajęcia lekcyjne do 11 oddziałów lekcyjnych, a zajęcia dydaktyczne odbywały się godzinach od 8.00 do 15.00. W placówce zatrudnionych było 18 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy i 10 nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy, z których 2 nauczycieli posiada stopień nauczyciela kontraktowego, 5 nauczycieli stopień nauczyciela mianowanego i 21 nauczycieli stopień nauczyciela dyplomowanego. Szkoła była współorganizatorem Igrzysk Szkolnych – 11 rozgrywek w tym 4 rozgrywek o zasięgu gminnym, 4 rozgrywek o zasięgu rejonowym i 3 rozgrywek o zasięgu powiatowym. Szkoła ma liczne osiągnięcia na polu sportowym, gdzie uczniowie w roku szkolnym brali udział na szczeblu między powiatowym w Biegach Przelajowych z okazji Dnia Niepodległości, na szczeblu powiatowym uczestniczyła w zawodach piłki siatkowej (dziewczęta i chłopcy).

Samorządowe Przedszkole w Bielsku

Samorządowe Przedszkole w Bielsku jest największą placówką oświatową świadczącą usługi opiekuńcze dla dzieci do lat 6 na terenie gminy. Placówka posiada sale zabaw wyposażone w niezbędne pomoce dydaktyczne, które systematycznie i w miarę posiadanych środków są uzupełniane, na terenie przedszkola funkcjonuje stołówka przedszkolna. W przedszkolu sprawowano opiekę nad dziećmi w godzinach od 6.30 do 17.00. Dzieci korzystają z opieki logopedycznej, jak i pedagoga szkolnego. W 2015r. uczęszczało do placówki 114 dzieci z miejscowości Bielsk i okolicznych wsi. W placówce zatrudnionych było 6 nauczycieli w pełnym wymiarze czasu pracy i 5 nauczycieli w niepełnym wymiarze czasu pracy, z których, 3 nauczycieli posiada stopień nauczycieli kontraktowego, 4 nauczycieli stopień nauczyciela mianowanego i 4 nauczycieli stopień nauczyciela dyplomowanego.

Ze względu na bardzo zły stan techniczny budynku w 2015r. podjęto decyzje o budowie nowego przedszkola. Do końca 2016r. dzieci będą uczęszczały do nowoczesnego przedszkola.

Przed samorządem gminnym na przestrzeni kolejnych 10 lat stoi zadanie dostosowania systemu oświaty na terenie gminy Bielsk do zmieniających się warunków demograficznych i planów politycznych dot. zmian w systemie oświaty, w tym likwidacja gimnazjów. Niestety spadek urodzeń przekłada się na ilość uczniów w szkołach. Ponadto małe szkoły gminne stoją przed dużą konkurencją lepiej wyposażonych i nowoczesnych szkół w większych aglomeracjach miejskich. Rodzice dojeżdżający do pracy w mieście coraz częściej decydują się na posyłanie swych pociech do szkół poza terenem gminy. Spowodowane jest to uznaniem rodziców o wyższym poziomie kształcenia w mieście, lepszym dostępie do nowych form edukacji oraz zapewnienia dzieciom szeroko rozumianej opieki świetlicowej. Taki stan rzeczy spowodowany jest również późnym macierzyństwem i chęcią zapewnienia dzieciom (często jedynakom) jak najlepszego wykształcenia, a tym samym lepszego startu w dorosłość. Ponadto większe szkoły mają łatwiejszy dostęp do pozyskiwania środków zewnętrznych na doposażenia sali, kupno multimedialnych sprzętów, czy lepszego wyposażenia pracowni, ze względu na spełnianie określonych kryteriów dostępu precyzowanych przy ogłaszaniu naborów.

III.11. SPORT I REKREACJA

Sport w Gminie Bielsk jest bardzo ważnym elementem w życiu wielu mieszkańców a zwłaszcza młodzieży. Na terenie Gminy działa Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Bielsku, klub brydża sportowego „GOK Card’s” oraz klub Judo OLIMP. Ludowy Klub Sportowy „ZRYW” w Bielsku posiada sekcję piłki nożnej, a jego członkami jest ok.110 osób. Klub posiada drużynę seniorów oraz pięć drużyn juniorów. LKS „ZRYW” posiada swój własny stadion sportowy, zaplecza techniczne (szatnia, prysznic) dla zawodników oraz boisko, wybudowane w ramach projektu ORLIK 2012. W sezonie 2015/2016 drużyna LKS „ZRYW” bierze udział w rozgrywkach ligi okręgowej. W 2015 roku klub obchodził jubileusz 60-lecia istnienia. Działalność klubu stanowi funkcję sportowo-rekreacyjną dla dzieci i młodzieży z gminy Bielsk. Ponadto w swojej działalności społecznej klub aktywnie włącza się w organizację, bądź sam jest inicjatorem różnych akcji sportowych m.in. od 9 lat organizacja biegu przełajowego w ramach akcji Polska Biega, turniejów sportowych w Dni Bielska czy Dożynki Gminne, a w okresie zimowym halowe turnieje piłki nożnej, wakacyjnej Ligi Orlika, turnieje Oldboy. Ponadto dzieci uczęszczające na zajęcia do Klubu biorą udział w turniejach o puchar wójta, puchar starosty czy wojewody.

Klub brydża sportowego „GOK Card’s” działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Bielsku. Treningi zawodników odbywają się w GOK-u w Bielsku. Drużyna składa się z około 15 osób i bierze udział w rozgrywkach III Ligi Mazowieckiej oraz ligi okręgowej. Zawodnicy GOK Card’s uczestniczą w licznych turniejach i brydżowych zlotach ogólnopolskich. Uczestniczy z licznymi sukcesami w wielu turniejach krajowych i zagranicznych. Tradycyjnie od 23 lat w GOK-u odbywa się Turniej o Puchar Wójta, który od dwóch lat otrzymał rangę turnieju ogólnopolskiego, a uczestniczą w nim najlepsze pary z kraju. Ze szkoły brydżowej działającej przy GOK-u wywodzi się aktualny Mistrz Świata Juniorów Młodszych, były zawodnik GOK Card’s Michał Maszenda.

Na terenie gminy Bielsk działa również komercyjnie Klub Judo OLIMP który, prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Bielsk oraz bierze udział w turniejach na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim.

W Gminie Bielsk przy udziale samorządu gminnego od 9 lat cyklicznie organizowany jest także bieg masowy w ramach ogólnopolskiego cyklu: „Polska Biega”. Rok rocznie gromadzi na starcie około dwustu uczestników poczynając od przedszkolaków a na 80-cio latkach kończąc. Ponadto samorząd wspiera inicjatywy tj. organizacja od 3lat turnieju Tenisa Stołowego i turnieju plażowej piłki siatkowej.

Ponadto mieszkańcy gminy Bielsk organizują się w nieformalne grupy, których celem jest aktywne spędzanie wolnego czasu, poprawa kondycji i sprawności fizycznej oraz dbanie o zdrowie. Wśród inicjatyw mieszkańców jest Aerobik w GOK, halowa piłka nożna grup nie zrzeszonych, czy siatkówka w sali sportowej Gimnazjum w Bielsku oraz korzystanie z boisk do piłki siatkowej w Bielsku, Kucharach i Ciachcinie.

Na terenie gminy funkcjonuje Uczniowski Klub Szachowy działający przy Gimnazjum w Bielsku, którego działalność skierowana jest do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Od

7 lat organizuje turniej o puchar Wójta Gminy Bielsk i uczestniczy w imprezach kulturalno-sportowych organizowanych na terenie gminy.

Od lutego 2015r. na terenie gminy powstała komercyjna siłownia pn. Fabryka Mocy, w której mieszkańcy gminy i okolic mogą zadbać o swoją sylwetkę i sprawność fizyczną.

Jeżeli chodzi o sport i rekreację na terenie gminy nadal istnieje duża potrzeba zorganizowanych form rozrywki dla dzieci, młodzieży jak i dorosłych. Obecna oferta skierowana jest do wąskiego grona odbiorców w większości mężczyzn. W najbliższej przyszłości należy większą uwagę zwrócić na budowę ścieżek rowerowych, których obecnie nie ma w naszej gminie. Należy również zwrócić uwagę na budowę osiedlowych placów zabaw dla dzieci i siłowni na świeżym powietrzu dla dorosłych. Realizacja tego typu zadań jest najbardziej powszechną i najprostszą formą rekreacji nie wymagającą dużych nakładów finansowych a zapewniający prawidłowy sportowy rozwój społeczeństwa.

III.12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Zgodnie z definicją organizacji pozarządowej zawartej w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003. Nr 96 poz. 873) organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku.

Czasami o organizacjach pozarządowych mówi się jako o „trzecim sektorze”, w odróżnieniu od sektora publicznego oraz sektora przedsiębiorstw. Organizacjami pozarządowymi są więc nie tylko podmioty, które mają osobowość prawną, ale także jednostki, które tej osobowości nie mają (np. stowarzyszenia zwykłe, uczelniane organizacje studenckie, koła gospodyń wiejskich). Organizacje kościelne i wyznaniowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego nie są uznawane za organizacje pozarządowe, ale pod względem prawnym zostały zrównane z organizacjami pozarządowymi i mają takie same możliwości działania (np. mogą prowadzić działalność pożytku publicznego, uzyskiwać status organizacji pożytku publicznego, korzystać z pomocy wolontariuszy i ubiegać się o dotacje w konkursach).

Na terenie gminy Bielsk poza w/w organizacjami pozarządowymi działają organizacje o zasięgu lokalnym i krajowym, które na terenie gminy Bielsk posiadają oddziały terenowe lub rejonowe. Należą do nich: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Bielsku, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło Rejonowe w Bielsku, Związek Harcerstwa Polskiego, a także Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, Ruch Światło Życie. Ponadto nasi mieszkańcy zrzeszają się w różnych nieformalnych grupach w celu rozwijania swoich pasji, zainteresowań i wspólnego spędzania czasu. Należą do nich m.in. Koła Gospodyń Wiejski, Klub „Pogodna Jesień”, Kółka Żywego Różańca, a także kluby sportowe tj. Ludowy Klub Sportowy „Zryw Bielsk”, Klub Sportowy Wiktorja Cekanowo, Gok Card’s Bielsk.

Tabela nr 35. Organizacje pozarządowe z siedzibą na terenie gminy Bielsk

LP.	NAZWA ORGANIZACJI	SIEDZIBA
1. Wykaz stowarzyszeń zwykłych zgłoszonych w Starostwie Powiatowym w Płocku		
1.	„Razem damy radę...”	Kleniewo
2.	Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi	Bielsk
2. Wykaz organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym		
1.	Niezależne Towarzystwo Wędkarskie „ROBINSON” w Bielsku	Bielsk
2.	Lokalna Grupa Działania – Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Płockiej	Bielsk
3.	Stowarzyszenie Forum Idei Europejskiej	Zągoty
4.	Fundacja „Żyjesz Pomóż Innym”	Kuchary-Jezewo
5.	Stowarzyszenie Miłośników Gminy Bielsk „NASZA OSTOJA”	Bielsk
6.	Stowarzyszenie Rozwoju Śmiłowa i Okolic	Śmiłowo
7.	Fundacja Dialogu Społecznego	Bielsk
8.	Stowarzyszenie na rzecz wspomagania rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej „KROK DO PRZODU”	Goślice
9.	Laboratorium Inicjatyw Lokalnych	Bielsk
10.	Fundacja Bezpieczny Dom	Zągoty
3. Ochotnicze straże pożarne		
1.	Ochotnicza Straż Pożarna w Bielsku	Bielsk
2.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zągotach	Zągoty
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Gilinie	Gilino
4.	Ochotnicza Straż Pożarna w Niszczycach	Niszczyce
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Goślicach	Goślice
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Leszczynie Szlacheckim	Leszczyn Szlachecki
7.	Ochotnicza Straż Pożarna w Ciachcinie	Ciachcin
8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zagrobie	Zagroba
9.	Ochotnicza Straż Pożarna w Tłubicach	Tłubice

Źródło: Starostwo Płock, KRS Warszawa, opracowanie własne

Na przestrzeni ostatnich lat w działania podejmowane przez samorządy terytorialne coraz chętniej i częściej włączają się organizacje pozarządowe. Współpraca między sektorowa przynosi korzyści dla każdej ze stron, a jej efekty są bardziej widoczne, efektywne i odczuwalne przez mieszkańców lokalnych społeczności. Gmina Bielsk również liczne swoje działania realizuje przy współpracy z organizacjami pozarządowymi min. dzięki pozyskiwaniu środków unijnych przy współpracy z Lokalną Grupą Działania możliwe były na terenie gminy remonty i wyposażenie świetlic wiejskich, budowa placów zabaw i boisk sportowych, zakup pomocy dydaktycznych do szkół (tablice interaktywne i komputery), organizacja pikników, turniejów, zakup mundurów dla orkiestry OSP czy organizacja Dni Bielska a także wsparcie związków wyznaniowych (remont budynków i iluminacja kościoła). Ponadto dzięki współpracy z PKPS oddział Bielsk możliwa jest od wielu lat realizacja rozdawnictwa żywności jak również odzieży

dla osób potrzebujących zamieszkujących Gminę Bielsk. PKPS realizowała również wyjazdy dla dzieci i młodzieży z terenu gminy połączone z programem profilaktycznym.

Ponadto wsparcie przez Gminę działalności wszelkich formalnych i nieformalnych grup przyczynia się do poprawy życia społecznego, sportowego i kulturalnego w gminie, a ich członkowie aktywnie uczestnicząc w życiu społecznym budują wspólnotę samorządową.

III.13. KULTURA

13.1. Gminny Ośrodek Kultury w Bielsku

Działalność kulturalna prowadzona jest w Gminnym Ośrodku Kultury (GOK) w Bielsku, który został powołany Uchwałą nr XIX/47/77 Gminnej Rady Narodowej w Bielsku z dnia 10 października 1997 r. GOK prowadzi bardzo szeroką działalność kulturalną i stanowi centrum kulturalno - społeczne Gminy.

W ramach funkcjonowania GOK możemy wyszczególnić następujące rodzaje działań:

- kulturalno-artystyczna,
- edukacyjna,
- rozrywkowa,
- rekreacyjno-sportowa,
- wystawiennicza, edytorska i archiwizacyjna,
- usługowa.

Poszczególne rodzaje działalności realizowane są poprzez następujące formy i metody działania:

Działalność kulturalno – artystyczna:

Przy Gminnym Ośrodku Kultury działają dziecięce i młodzieżowe zespoły taneczne oraz chór „Bielszczanie”. GOK organizuje różnego rodzaju przeglądy i konkursy artystyczne np. Wiosenny Przegląd Chórów Senioralnych, konkurs recytatorski „Wiosenne Przebudzenie”, Dni Kultury oraz angażuje się w działalność charytatywną np. WOŚP. Zespoły działające przy GOK biorą udział w przeglądach i festiwalach poza granicami naszej gminy. Ponadto Gminny Ośrodek Kultury organizuje imprezy okolicznościowe z okazji różnego rodzaju świąt i uroczystości np. Jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki i Dzień Dziecka. Cyklicznie wspólnie z Urzędem Gminy przygotowuje Dni Bielska, Dożynki Gminne oraz Święto Niepodległości.

Działalność-edukacyjna:

W GOK organizowane są zajęcia rękodzieła plastycznego dla dzieci i dorosłych, ogniska muzyczne, zajęcia rytmiczne i aerobik oraz szkółka brydża sportowego. Podczas zajęć świetlicowych dzieci mogą korzystać z różnych gier edukacyjno - zręcznościowych.

Działalność rozrywkowa i rekreacyjno - sportowa:

Gminny Ośrodek Kultury organizuje dyskoteki dla dzieci i młodzieży, okolicznościowe spotkania towarzyskie oraz wieczorki karaoke. Przygotowuje projekcje filmowe dla dzieci i dorosłych w nowopowstałym kinie „Kino za Rogiem”. GOK organizuje turnieje sportowe, wycieczki, rajdy rowerowe oraz bierze udział w organizacji ogólnopolskiego biegu przełajowego pn. „Polska Biega”.

Działalność wystawiennicza, edytorska i archiwizacyjna:

GOK organizuje plenery malarsko - rzeźbiarskie oraz wystawy twórców lokalnych. Bierze udział w powiatowych przedsięwzięciach mających na celu promocję i reklamę gminy i regionu np. „Dzień Ziemi” w Słubicach. Do zadań GOK-u należy także przygotowywanie dekoracji okolicznościowych, afiszy, zaproszeń i ogłoszeń reklamowych oraz kompletowanie i archiwizowanie dokumentacji fotograficznej i wydawniczej dorobku artystycznego gminy.

Działalność usługowa:

GOK udostępnia i przygotowuje lokal na okolicznościowe spotkania i uroczystości gminne oraz spotkania, zebrania i szkolenia. Pomieszczenia wynajmowane są także na imprezy prywatne, a także na pokazy pościeli i artykułów gospodarstwa domowego.

Przy Gminnym Ośrodku działa również Klub Pogodnej Jesieni, który odbywa spotkania dwa razy w miesiącu. Gościnnie udostępniane są także pomieszczenia na spotkanie lokalnego koła Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów oraz innych organizacji pozarządowych. Od 23 lat przy GOK-u działa Bielski Klub Brydża Sportowego pod nazwa GOK Card's. W roku 2014 zawiązane zostało również, pod patronatem Wójta Gminy Bielsk, Bielskie Koło Gospodyń Wiejskich, którego celem jest:

1. Propagowanie i podtrzymywanie dawnych i obecnych tradycji ludowych,
2. Prowadzenie działalności na rzecz odnowy i rozwoju Bielska poprzez czynny udział członkin Koła w życiu Bielska,
3. Prowadzenie wśród kobiet wiejskich działalności społeczno-wychowawczej, oświatowo-kulturalnej, w zakresie poprawy warunków socjalno-bytowych rodzin wiejskich,
4. Reprezentowanie potrzeb i obrona interesów kobiet wiejskich,
5. Rozwój przedsiębiorczości kobiet,
6. Wychowywanie młodego pokolenia w duchu tolerancji, patriotyzmu i poszanowania tradycyjnych wartości,
7. Inicjowanie i podejmowanie różnorodnych działań na rzecz poprawy warunków życia kobiet.
8. Podejmowanie działań na rzecz zabezpieczenia socjalnego mieszkańców wsi oraz współuczestniczenie w rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb ludzi starszych i znajdujących się w trudnych warunkach życiowych.
9. Podejmowanie współdziałania z innymi organizacjami społecznymi.

13.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Bielsku

Ważną rolę w rozwoju kultury i edukacji na terenie Gminy Bielsk odgrywa Gminna Biblioteka Publiczna z jej trzema filiami w Ciachcinie, Zagrobie i Zągotach.

Poza podstawową działalnością, czyli udostępnianiem zbiorów na zewnątrz i na miejscu, działalnością informacyjno – bibliograficzną i popularyzatorską biblioteka podejmuje wiele innych działań edukacyjno – kulturalnych. Organizuje: wystawy związane z aktualnymi rocznicami historycznymi i literackimi, warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży, spotkania autorskie i wiele innych. Przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Bielsku działa również „KLUB MŁODEGO CZYTELNIKA”. Dzieci uczęszczające na zajęcia mają możliwość twórczego spędzania czasu wolnego. Poza zajęciami plastycznymi odbywają się również zajęcia teatralne i literackie. Mieszkańcom gminy zapewniony jest również bezpłatny dostęp do Internetu. Bibliotekarze chętnie służą wsparciem w pisaniu pism urzędowych, CV, listów motywacyjnych i itp. Biblioteka wraz z filiami z każdym rokiem stara się podnieść standard świadczonych usług. Od kilku lat na bieżąco prowadzona jest strona Internetowa, z której nie tylko czytelnicy, ale i wszyscy mieszkańcy mogą dowiedzieć się o ważnych wydarzeniach odbywających się w bibliotece i gminie. Z każdym rokiem biblioteki powiększają swój księgozbiór dzięki dotacji samorządowej oraz biorąc udział w Programie Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”. W 2017 roku nastąpi zmiana lokalu Gminnej Biblioteki Publicznej w Bielsku. Nowe pomieszczenia zostaną dostosowane do wszystkich grup wiekowych oraz osób niepełnosprawnych. Pozwoli to w znaczący sposób podnieść i zwiększyć standard świadczonych przez bibliotekę usług.

III.14. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa skierowana jest na zaspakajanie potrzeb osób i rodzin, które przez wykorzystanie własnych środków, możliwości i uprawnień nie są w stanie przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znalazły.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Zadania z zakresu polityki społecznej na terenie gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku utworzony Uchwałą Gminnej Rady Narodowej Nr 41/XI/90 z dnia 14 marca 1990r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku.

Podstawą działalności Ośrodka są zadania określone w ustawach i rozporządzeniach, w szczególności:

- w ustawie o pomocy społecznej
- w ustawie o świadczeniach rodzinnych
- w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

- w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej
- w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych
- w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego
- w ustawie o zatrudnieniu socjalnym
- w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- w rozporządzeniu Rady ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji Rządowego Programu dla Rodzin Wielodzietnych
- w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie Rządowego Programu Wspierania Osób Pobierających Świadczenia Pielęgnacyjne

Przedmiotem działalności Ośrodka jest podejmowanie działań zmierzających do przezwyciężenia przez osoby i rodziny trudnych sytuacji życiowych powodujących niemożność uczestniczenia w życiu społecznym. Oferowana pomoc nie ogranicza się jedynie do zwalczania ubóstwa materialnego, ale poprzez podejmowanie pracy socjalnej stwarza możliwość niwelowania złożonych przyczyn tego ubóstwa. Są to zadania trudne, stawiające przed pracownikami socjalnymi coraz to nowe wyzwania. Od pracownika socjalnego wymaga się umiejętności bycia animatorem społecznym posiadającym wiedzę i umiejętności w zakresie organizowania pomocy, integracji i aktywizacji społecznej. By tym wyzwaniom sprostać pomoc społeczna musi mieć zagwarantowane nie tylko środki finansowe na realizację zadań, ale również na zatrudnienie wykwalifikowanej kadry specjalistów oraz odpowiednio wyposażoną bazę lokalową. Zadaniem GOPS w Bielsku jest koordynowanie całości zadań pomocowych, współpraca z innymi podmiotami działającymi na rzecz potrzebujących, a także rozpoznawanie środowiska i lokalizacja rodzin wymagających pomocy oraz współpraca z rodzinami, które z tej pomocy korzystają. Podstawą organizowania wszelkiej pomocy jest rozpoznanie potrzeb. Jest to zadanie pracownika socjalnego, osoby profesjonalnie przygotowanej do udzielania pomocy bezpośrednio w środowisku zamieszkania osoby lub rodziny wymagającej pomocy.

Wśród zadań należących do obowiązków pracownika socjalnego jest:

- 1) praca socjalna
- 2) dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń;
- 3) udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej; skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań;
- 4) pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązania problemów i udzielenia pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy;
- 5) udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej;
- 6) pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych.

- 7) współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa;
- 8) inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin;
- 9) współuczestniczenie w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia.

Podstawą przyznania pomocy jest udokumentowany wywiad środowiskowy (rodzinny) sporządzony przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby bądź rodziny ubiegającej się o pomoc. Ustalenia dokonane podczas wywiadu, po rozpoznaniu możliwości udzielania pomocy przez rodzinę zobowiązaną, stanowią podstawę do planowania zakresu i formy pomocy uwzględniającej z jednej strony faktyczne potrzeby zgłaszającego, z drugiej możliwości ośrodka. Udokumentowany wywiad wraz z planem pomocy wnioskowanym przez pracownika socjalnego stanowi podstawę do wydania stosownej decyzji administracyjnej zgodnie z przepisami Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

Osoba lub rodzina korzystająca z pomocy społecznej zobowiązana jest do współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji, powodującej konieczność wsparcia ze strony ośrodka. Brak takiej współpracy bądź odmowa udzielenia i udokumentowania wywiadu stanowi przesłankę do odmowy przyznania pomocy. Każda sprawa jest rozpatrywana indywidualnie z zastosowaniem zasady, że odmowa nie może mieć negatywnego wpływu na zabezpieczenie niezbędnych potrzeb nieletnich dzieci. Pracownicy socjalni oprócz dokumentowania potrzeb rodzin zamieszkujących na terenie ich działania mają obowiązek przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych na rzecz ośrodków pomocy społecznej z terenu całej Polski, dla PCPR w celu ustalenia sytuacji majątkowej rodziców lub osób zobowiązanych do odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych oraz osób kierowanych do Domów Pomocy Społecznej.

Pomoc na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej udzielana jest osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, alkoholizmu lub narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

- 1) osobie samotnie gospodarującej –634,00 zł,
- 2) osobie w rodzinie – 514,00 zł, ***przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednej z w/w przesłanek.***

Tabela nr 36. Środki wydatkowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku w latach 2014/2015 z podziałem na zadania własne i zadania zlecone:

Lp.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Wydatki na realizację zadań przez GOPS	3 916 559, 70 zł	4 071 080,80 zł	4 102 375,67 zł
2.	w tym wydatki na realizację zadań finansowanych z budżetu gminy	759 512,00 zł	804 877,71 zł	761 554,56 zł

Źródło: opracowanie własne - dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

1.W ramach zadań własnych finansowanych z dotacji Wojewody na przestrzeni ostatnich lat GOPS w Bielsku udzielił pomocy rodzinom, w zakresie ustawy o pomocy społecznej z podziałem na poszczególne kategorie świadczeń zgodnie z załączoną tabelą:

Tabela nr 37. Środki wydatkowane oraz liczba osób korzystających ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku w latach 2014/2015 finansowanych z dotacji Wojewody z podziałem na poszczególne kategorie świadczeń:

L.p.	Rodzaj świadczenia	2014r.		2015r.	
		Liczba osób	Wydatki	Liczba osób	Wydatki
1.	Zasiłki stałe	23	74 378,00	25	93 523,49
2.	Składki zdrowotne	20	6 735,40	22	8 210,14
3.	Zasiłki okresowe	21	12 657,00	22	18 428,00
4.	Posiłki – program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	622	98 000,00	586	104 998,90

Źródło: opracowanie własne - dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

3.W ramach zadań własnych finansowanych ze środków własnych gminy GOPS w Bielsku udzielił pomocy rodzinom, w zakresie ustawy o pomocy społecznej.

Tabela nr 38. Środki wydatkowane oraz liczba osób korzystających ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku w latach 2014/2015 finansowanych z środków własnych gminy z podziałem na poszczególne kategorie świadczeń:

L.p.	Rodzaj świadczenia	2014r.		2015r.	
		Liczba osób	wydatki	Liczba osób	wydatki
1.	Zasiłki stałe	23	7 490,81	25	3 765,12
2.	Składki zdrowotne	20	20,63	22	0,00
3.	Zasiłki okresowe	21	6 684,40	22	2 146,93
4.	Zasiłki celowe i pomoc w naturze	229	96 895,97	202	77 780,12
5.	Posiłki – program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	622	66 000,00	586	70 000,00
6.	Pobyt w Domu Pomocy Społecznej	4	109 108,52	4	109 752,53
7.	Usługi opiekuńcze	17	139 901,00	20	143 584,18

Źródło: opracowanie własne - dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

GOPS w Bielsku świadcząc pomoc zarówno w ramach zadań zleconych jak i własnych, w przypadkach gdzie istniało zagrożenie, że zasiłek wydatkowany będzie niezgodnie z przeznaczeniem, przyznał pomoc w formie rzeczowej tj. poprzez realizację talonów w sklepach przez zainteresowanych, często w obecności pracowników socjalnych GOPS bądź też w przypadku rodzin objętych asystą do rąk asystenta rodziny. Ponadto dla dzieci zakupywane były podręczniki i przybory szkolne oraz odzież.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku poza działalnością wynikającą z przepisów ustawy o pomocy społecznej realizuje szereg działań określonych w statucie GOPS oraz działań w zakresie integracji społecznej. Przedstawiając działalność GOPS należy wspomnieć także o pracy socjalnej, poradnictwie, oraz pomocy w załatwieniu spraw urzędowych i innych spraw bytowych mieszkańców gminy Bielsk.

GOPS w Bielsku zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie prowadzi obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego. Pracownicy oraz instytucje odpowiedzialne za jej realizację podjęli działania zmierzające do zniwelowania lub zaprzestania stosowania przemocy oraz na bieżąco starali się rozwiązywać pojawiające się problemy w rodzinach. Aktualnie Zespół Interdyscyplinarny d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Bielsk liczy 12 członków, w skład którego wchodzi przedstawiciele: policji, pomocy społecznej, G.K.P.i R.P.A, ochrony zdrowia, oświaty, zawodowi kuratorzy sądowi- wydział rodzinny i wydział karny.

Ponadto zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej GOPS w Bielsku zatrudnia asystentów rodziny, który wspierają rodzinę w jej codziennym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych, aby w przyszłości jej członkowie samodzielnie potrafili pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza te dotyczące opieki i wychowania dzieci. W swojej działalności GOPS organizuje różne spotkania integracyjne. W listopadzie 2015r. GOPS w Bielsku we współpracy z GKP i RPA działającą przy Wójcie Gminy Bielsk w Gminnym Ośrodku Kultury w Bielsku zorganizowano Integracyjne Spotkanie Andrzejkowe dla rodzin współpracujących z asystentami rodziny i rodzin zastępczych.

W ramach „Programu dostarczania żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej PEAD” GOPS w Bielsku współpracuje z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Bielsku. Ośrodek pomocy wydaje skierowania dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i spełniających kryteria dochodowe. Osoby zakwalifikowane mogą korzystać z pomocy w formie darów żywnościowych wydawanych przez PKPS.

Ośrodek pomocy nieprzerwanie współpracuje z Komisariatem Policji w Bielsku, Kuratorami Sądu Rodzinnego i Karnego, Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Wójcie Gminy w Bielsku a także Samodzielnymi Publicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej w Bielsku i Żągotach, a w szczególności z lekarzami, pielęgniarkami środowiskowymi i położną, z którymi niejednokrotnie były podejmowane wspólne interwencje i działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych a także ze szkołami w sprawach związanych z dożywianiem dzieci oraz ich sytuacją bytową dzieci, oraz w interwencjach dotyczących uczniów sprawiających problemy wychowawczo-opiekuńcze. Pracownicy GOPS prowadzą stałą współpracę z poradniami Leczenia Odwykowego i Zdrowia Psychicznego w Płocku w zakresie rozwiązywania problemów osób uzależnionych i chorych psychicznie.

Cały czas utrzymywany jest także kontakt oraz współpraca z Domem Pomocy Społecznej w Goślicach. Dzięki przekazanemu sprzętowi rehabilitacyjnemu, OPS od kilku lat prowadzi akcję użyczania sprzętu tj.: chodziki, wózki inwalidzkie, kule, podpórki, krzesło sedesowe, osobom potrzebującym. Ponadto jednostka nasza pośredniczy w przekazywaniu informacji dotyczącej o nieodpłatnym użyczeniu sprzętu rehabilitacyjnego przez inne instytucje. Ośrodek pomocy rozprowadza także odzież używaną, a także sprzęty RTV i AGD przekazywane do palcówki przez mieszkańców gminy w ramach akcji „Przełącz w dobre ręce” i „Ubierz w radość”.

Ponadto GOPS w Bielsku brał udział w kwalifikacji dzieci do pomocy w ramach akcji PKN Orlen „Zostań pomocnikiem Świętego Mikołaja”, w ramach której dzieci uczące się szkole podstawowej w Ciachcinie i Bielsku otrzymały wymarzone prezenty świąteczne.

Od 9 lat GOPS w Bielsku bierze udział w organizacji biegu przełajowego „Biegiesz, zachowasz trzeźwość i zdrowie”. Pracownicy OPS byli odpowiedzialni za obsługę techniczną biegów tj. przygotowali konkursy dla 4 grup wiekowych, zajmowali się rejestracją uczestników, czuwali nad wydawaniem poczęstunku dla każdego uczestnika. Ośrodek pomocy jest również od wielu lat współorganizatorem spotkań wigilijnych w Klubie Seniora „Pogodna Jesień”, Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów – koło terenowe w Bielsku oraz PKPS w Bielsku. GOPS zakupił świąteczne upominki dla podkreślenia tradycji Świąt Bożego Narodzenia.

III.15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo w gminie Bielsk staje się coraz bardziej ważnym tematem. Na terenie występuje dużo różnego rodzaju zagrożeń dla społeczeństwa. Poważnym zagrożeniem jest zwiększająca się z roku na rok liczba aut a co za tym idzie zagrożenia komunikacyjne (kolizje, wypadki). Innym zagrożeniem jest przestępczość związana z przywłaszczaniem mienia (włamania, napady, kradzieże). Jest to niestety zjawisko coraz bardziej popularne i wykazuje tendencje zwykłe. Kolejnym niepokojącym zjawiskiem są narkotyki i ich pochodne w tym dopalacze. Ten przypadek jest o tyle niepokojący ponieważ dotyczy osób młodych w wieku od 12 lat w górę. Niestety łatwa dostępność środków i nowa moda wśród młodzieży sprzyja zwiększaniu tego zjawiska. Zagrożeniem są także pożary, zjawiska atmosferyczne i różnego rodzaju miejscowe zagrożenia. Ustawowo nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy Bielsk czuwa policja jako jednostka zapewniająca porządek publiczny oraz straż pożarna działająca jako jednostka prewencyjno-interwencyjna. W Bielsku znajduje się posterunek policji, w którym pracuje kilkunastu funkcjonariuszy. Posterunek dysponuje trzema pojazdami służbowymi, którymi funkcjonariusze wykonują swoje czynności służbowe. Patrolują teren gminy, zabezpieczają miejsca zdarzeń i prowadzą dochodzenia nie wymagające zaangażowania specjalistycznych jednostek. Ponadto w ramach działań dotyczących pracy z rodziną współpracują z GOPS w Bielsku, Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na terenie Gminy Bielsk działa dziewięć jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych: Bielsk, Ciachcin, Gilino, Goślice, Leszczyn Szlachecki, Niszczyce, Thubice, Zagroba, Żągoty. Jednostka OSP w Bielsku od 1995 roku włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.

Ochotnicze straże pożarne funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.), ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.), a ich szczegółowe zadania oraz organizację określa własny statut. Do głównych celów i zadań OSP należą:

- a. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami. Jednostki straży pożarnej uczestniczą w ratowaniu zdrowia i życia osób, które ucierpiały w wypadkach samochodowych jak i pożarach na terenie gminy Bielsk.
- b. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska, wypadków oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- c. Upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalnej i oświatowej, wykonywanie zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej, działania na rzecz ochrony środowiska, wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych na własnym terenie, wykonywanie innych zadań określonych w statucie OSP, występy na zawodach sportowo-pożarniczych oraz udział w organizacji Polska Biega.
- d. Czynny udział w życiu kulturalnym Gminy bierze także Orkiestra Dęta działająca przy OSP w Bielsku. Uświetniają swoją grą wiele imprez odbywających się na szczeblu gminnym i powiatowym. Należy zadbać o odpowiednie wyposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych, gdyż to one są najbliżej mieszkańców i najczęściej są pierwszą jednostką, która udziela nam pomocy w razie wystąpienia zagrożenia. Czasem niewielkie środki wystarczą aby zapewnić chociaż podstawowy standard działania.

III.16. INFRASTRUKTURA, TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Sieć dróg na terenie Gminy Bielsk tworzą drogi:

- droga krajowa nr 60 relacji Kutno – Płock – Bielsk – Ciechanów – Ostrów Mazowiecka,
- droga wojewódzka nr 540 relacji Bielsk - Sikórz, 560 relacji Bielsk - Sierpc i 568 relacji Ciólkowo – Goślice,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne i wewnętrzne.

Najważniejszą z tych dróg w Gminie jest droga krajowa nr 60 (Kutno – Płock – Bielsk – Ciechanów – Ostrów Mazowiecka), która przebiega przez teren Gminy na odcinku 13,477 km. Jest drogą o dużym nasileniu ruchu samochodowego, w tym ciężarowego.

Pilnym rozwiązaniem ze względu na utrudniony przejazd przez miejscowość Bielsk i przebieg drogi przez centrum zabytkowe oraz konfigurację terenu jest konieczność budowy obwodnicy (zadanie budżetu centralnego – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie). Długość dróg wojewódzkich na terenie gminy Bielsk wynosi

10,610 km. Stan dwóch dróg wojewódzkich (540 i 560) wymaga remontu. Przez teren Gminy przebiega 45,211 km dróg powiatowych będących w zarządzie Powiatowego Zarządu Dróg w Płocku.

Tabela nr 39. Drogi powiatowe na terenie Gminy Bielsk.

Drogi Powiatowe w Gminie Bielsk				
Nr drogi	Długość (m)	lokalizacja		przebieg
		od km	do km	
3759W	4596	10+163	14+759	SZUMANIE-SŁUPIA- BIELSK
2995W	4725	0+000	4+725	GIŻYNO-SŁUPIA
2997W	3585	0+000	3+585	DĘBSK-GIŻYNO
3769W	1641	3+575	5+216	KUSKOWO- JĄCZEWO
5201W	8088	5+235	13+323	PŁOCK- BONISŁAW
2910W	2723	0+723	3+446	BRONOWO- ZALESIE-CIACHCIN
2911W	11663	0+000	11+663	GOŚLICE- SMOLINO- SĘDEK- DROBIN
2912W	4773	0+000	4+773	BIELSK- SMOLINO
2913W	318	0+000	0+318	JAROSZEWO BISKUPIE- BRZECHOWO
2920W	211	3+901	4+112	OPATÓWIEC- ZAGROBA
2921W	2741	0+000	2+741	SMOLINO- PSARY
3704W	250	5+930	6+180	STACJA KOLEJOWA GOZDOWO- PROBOSZCZEWICE
Razem w Gminie	45314 (m)			

Źródło: opracowanie własne - dane z Urzędu Gminy Bielsk

Gmina zarządza drogami o długości 83,6 km, w tym około 40 km to drogi o nawierzchni utwardzonej. Stan ogólny dróg gminnych i krajowych jest dobry natomiast stan dróg powiatowych jest zły. Wymagają one natychmiastowej modernizacji i dostosowania do standardów określonych dla tego rodzaju dróg. Szczególną uwagę należy zwrócić na mosty i przepusty na drogach powiatowych. Wymagają one remontów, które częściowo mają być realizowane w najbliższym czasie. Wójt Gminy wnioskował do Zarządu Powiatu Płockiego o włączenie w najbliższych latach do planów inwestycyjnych Powiatowego Zarządu Dróg, robót modernizacyjnych na sieci dróg przebiegających przez Gminę. W planach na lata 2016 - 2020, planuje się środki na dalszą modernizację dróg gminnych z wykorzystaniem środków pomocowych z Unii Europejskiej.

Nasylenie ilości połączeń komunikacyjnych uznać należy za dobre. W Gminie Bielsk jest zorganizowana komunikacja zbiorowa (publiczna). Transport zapewniają przewoźnicy PKS, komunikacja miejska Płock oraz prywatne firmy usługowe. Samorząd partycypuje w kosztach utrzymania linii podmiejskich nr 1 i 9 zapewniających dojazd mieszkańcom do szkół i zakładów pracy. Linia podmiejska musiała być powołana ze względu na wcześniejszy monopol PKS-u

i zbyt wysokie koszty biletów. Dzięki takim działaniom ceny zostały znacznie zmniejszone, a godziny odjazdów dostosowane do potrzeb użytkowników. W ostatnich trzech latach pojawili się także prywatni przewoźnicy zapewniający przewóz tzw. Busami. Jest to o tyle wygodny środek transportu że nie potrzebuje dużych zatoczek przystankowych i miejsca na zawracanie dzięki czemu może oferować usługi w małych miejscowościach. Zbiorowy transport dla uczniów szkół z terenu gminy zapewnia także prywatny przewoźnik wybierany w ramach przetargu przez gminę. Podsumowując infrastruktura drogowa na terenie Gminy wymaga ciągłej uwagi i pilnego działania władz w pozyskiwaniu środków i rozmowach z zarządem dróg w celu zapewnienia bezpiecznego ich użytkowania. Marzenia o obwodnicy Bielska należy jednak odłożyć na później, gdyż w programie budowy dróg krajowych i autostrad na lata do 2015 - 2025 nie znalazła ona uznania u urzędników. W takim razie należy skoncentrować się na drogach gminnych i powiatowych, których mamy na naszym terenie zdecydowanie najwięcej.

III.17. OCHRONA ŚRODOWISKA

Obszar Gminy Bielsk charakteryzuje się korzystnymi warunkami geologicznymi. Gmina bowiem położona jest w obrębie niecki mazowieckiej, gdzie na powierzchni terenu występują osady czwartorzędowe. Jest to teren równinny z niedużą ilością terenów leśnych.

Globalne problemy ekologiczne świata - niekorzystne i zbyt szybkie zmiany klimatu, zakwaszenie opadów atmosferycznych oraz degradacja chemiczna gleb związane są ze wzrostem emisji dwutlenku węgla, dwutlenku siarki, tlenków azotu. Głównym antropogenicznym źródłem emisji tych gazów jest spalanie paliw, głównie dla celów energetycznych. Poziom zużycia energii jest stymulowany przez przemysł transport i gospodarstwa domowe. Relatywnie wysoki udział Polski w emisji gazów cieplarnianych ma swoje źródło w strukturze wykorzystywanych nośników energii. Mimo, że w ostatnich latach uległa ona istotnej poprawie, to jednak wciąż jeszcze dominującym źródłem energii jest węgiel kamienny.

Powietrze w Gminie zanieczyszczane jest głównie przez kotłownie lokalnych obiektów użyteczności publicznej oraz kotłownie indywidualne budynków mieszkalnych. Ponadto źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest również transport lokalny oraz blisko usytuowany Polski Koncern Naftowy Orlen. Wytwarzane przez niego zanieczyszczenia docierają na teren naszej gminy Bielsk spychane przez prądy powietrza.

Biorąc pod uwagę niepokojące informacje naukowców na temat zmian klimatu, ważne jest, aby podejmowane działania miały na celu zwiększenie efektywności wykorzystywania surowców energetycznych, głównie poprzez zmniejszenie energochłonności procesów produkcyjnych, zmianę struktury zużywanych paliw i przyjazne środowisku zachowanie konsumenckie (poprawa efektywności energetycznej, stosowanie źródeł energii przyjaznych środowisku). Pożądanym jest także wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz bez emisyjnych.

Problemy te charakterystyczne są także dla Gminy Bielsk. Nakłada się na nie jeszcze problem emisji zanieczyszczeń z procesów spalania w sektorze komunalno-bytowym, gdzie głównie ze względu na wysokie ceny oleju opałowego i brak szerokiego dostępu do sieci gazowych, w ogrzewaniu przeważa węgiel kamienny. W efekcie w sezonie grzewczym następuje wzrost emisji pyłowo-gazowej na terenach zabudowy mieszkaniowej nie podłączonej do ogólnych systemów ciepłowniczych.

Na terenie Gminy występują dość dogodne warunki do produkcji energii cieplnej z wykorzystaniem promieniowania słonecznego przez kolektory cieczowe lub próżniowe. Kolektory słoneczne mogą być wykorzystywane do podgrzewania wody i powietrza w domkach jednorodzinnych. Czynione są starania w kierunku rozpowszechnienia w gminie fotowoltaiki, na które jest duże zainteresowanie mieszkańców. Ponadto na terenie gminy na dzień 31.12.2015r. funkcjonowały 4 elektrownie powietrzne.

W roku 2015 została zakończona przebudowa oczyszczalni ścieków w Bielsku. Było to konieczne by oczyszczalnia mogła sprostać potrzebom mieszkańców w tym zakresie. Nadal jednak jest dość niski stopień skanalizowania gminy. Tylko mieszkańcy Bielska korzystają z kanalizacji sanitarnej (100% skanalizowania), natomiast pozostałe miejscowości gminy są pozbawione kanalizacji, co powoduje, że część wytwarzanych ścieków trafia w sposób niezorganizowany do środowiska, w tym do wód powierzchniowych i podziemnych. W planach na kolejne lata jest podłączenie miejscowości Żągoty i Cekanowa do niniejszej oczyszczalni. Ponadto w ostatnich latach powstało na terenie gminy 61 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Obecnie przeprowadzane są ankiety nad temat zainteresowania mieszkańców gazyfikacją na terenie gminy Bielsk, gdyż w planach jest przeprowadzenie sieci gazu ziemnego.

Mimo zmiany ustaw dotyczących selekcji odpadów wciąż niewystarczająca ilość odpadów zbierana jest selektywnie. Konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz wspólnego działania z innymi Gminami w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Mimo, iż jest selekcja, odpadów występują nadal dzikie wysypiska śmieci.

W ogólnopolskim programie nauczania w przedszkolach i szkołach jest prowadzona na szeroką skalę edukacja proekologiczna. Dzieci są uczone segregacji odpadów, organizowane są zbiórki zużytych baterii oraz makulatury.

Organizowane są także w Gminnym Ośrodku Kultury szkolenia dotyczące właściwego używania środków ochrony roślin i pestycydów dla rolników. Szkolenia te najczęściej prowadzone są przez Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego lub prywatną, firmę to jest ZDZ Warszawa Centrum Kształcenia odział w Płocku.

Uchwałą nr 194/XXIX/2009 Rady Gminy w Bielsku z dnia 10 września 2009 r. został przyjęty „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bielsk w latach 2009-2032”. Realizowany w Gminie Bielsk projekt „Utylizacja płyt azbestowych z terenu Gminy Bielsk” finansowany z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pozwolił na usunięcie już części azbestowych pokryć dachowych. Corocznie ta forma wsparcia mieszkańców przez Gminę cieszy się dużym zainteresowaniem i będzie kontynuowana. Udział Gminy w usuwaniu wyrobów zawierających azbest polega na całkowitym pokryciu kosztów demontażu oraz utylizacji płyt.

W Gminie Bielsk obecnie w partnerstwie z Miasto i Gmina Wyszogród, Gmina Gostynin i Gmina Pacyna realizowany jest projekt który ma ta celu poprawę efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej. W ramach tego projektu jest przeprowadzona termomodernizacja budynku Szkoły w Ciachcinie, co niewątpliwie nie tylko poprawi estetykiem budynku, ale także wpłynie na zmniejszenie wydatków na opał i ograniczenie emisji CO² do atmosfery.

Planowana jest także termomodernizacja budynku szkoły Podstawowej w Bielsku, oraz montaż paneli słonecznych na budynku Gimnazjum w Bielsku.

Gmina poprzez plakaty i ulotki prowadzi działania edukacyjne i informacyjne w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest, a także nt. edukacji ekologicznej i we współpracy z ZGRP prowadzi kampanię informacyjną nt. prawidłowej segregacji odpadów komunalnych i skutków zanieczyszczenia środowiska. Ponadto przy okazji Dni Bielska, czy też Dożynek prowadzona jest przez ZGRP zbiórka baterii i korków plastikowych w zamian za sadzonki roślin.

Na terenie Gminy Bielsk są i nadal będą podejmowane działania, które mają na celu ochronę środowiska, gdyż jest ono naszym wspólnym dobrem.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ.

IV.1. PROBLEMY SPOŁECZNE GMINY BIELSK

Codziennemu życiu mieszkańcom gminy Bielsk towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze pokolenia. Zmuszają one część społeczności do szukania różnych form pomocy, w tym korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób potrzebujących tj. PKPS, Caritas itp.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku w latach 2012 - 2015 kształtowała się następująco:

Tabela nr 40. Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku.

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	921	901	805	353	452
Liczba osób w rodzinie	3 436	3 194	2 703	1 198	1 363

Źródło: opracowanie własne - dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku są:

- * Ubóstwo,
- * bezrobocie,
- * niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba
- * bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- * alkoholizm;

Najczęściej problemy te są ze sobą sprzężone. Przy udzielaniu pomocy niezbędnym jest współdziałanie klienta w rozwiązywaniu jego trudnej sytuacji. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy z biernej i roszczeniowej na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów wspólnie z pracownikiem socjalnym, z którymi wcześniej nie potrafili sobie poradzić.

Tabela nr 41. Powody udzielania pomocy przez GOPS Bielsk w latach 2011-2015

Powody trudnej sytuacji życiowej	Lata /liczba rodzin/				
	2011	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo	212	223	235	228	224
Bezrobocie	168	168	184	185	4
Niepelnosprawność	87	99	99	86	81
Długotrwała choroba	47	52	49	47	51
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	53	40	42	39	43
Alkoholizm	28	31	30	29	22
Narkomania	0	0	0	0	0
Bezdomność	1	1	1	2	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	2	6	4	5
Zdarzenia losowe	2	2	0	0	1
Kłęski żywiołowe i ekologiczne	1	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	0	11	16	1	0

Zródło: opracowanie własne - dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

W ankiecie przeprowadzonej na potrzeby strategii, społeczność lokalna największy problem dostrzegła w uzależnieniach typu alkoholizm, narkomania, następnie bezrobocie i ubóstwo. Natomiast niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba lub niezaradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych zeszła na plan dalszy.

Na pytanie „*Jakie problemy społeczne dostrzega Pani/Pan w miejscu swojego zamieszkania?*” respondenci odpowiadali następująco:

- Ubóstwo, niewydolność materialna rodziny:

Tabela nr 42. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu ubóstwa i niewydolności materialnej rodzin według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	66	62	128	62,50
2	Nie	17	15	32	15,60
3	Nie wiem	25	20	45	21,90
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „*Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego*”

- Bezrobocie:

Tabela nr 43. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu bezrobocia według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	84	81	165	80,50
2	Nie	11	14	25	12,20
3	Nie wiem	13	2	15	7,30
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Bezdomność:

Tabela nr 44. Ocena ilościowo procentowa nasilenia problemu bezdomności według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	5	6	11	5,30
2	Nie	77	70	147	71,80
3	Nie wiem	26	21	47	22,90
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Przestępczość:

Tabela nr 45. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu przestępczości według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	42	45	87	42,40
2	Nie	37	25	62	30,20
3	Nie wiem	29	27	56	27,40
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Uzależnienia (alkohol, narkomania, dopalacze i inne):

Tabela nr 46. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu uzależnień (alkohol, narkomania, dopalacze i inne) według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	88	80	168	81,90
2	Nie	11	8	19	9,30
3	Nie wiem	9	9	18	8,80
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Przemoc w rodzinie:

Tabela nr 47. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia przemocy w rodzinie według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	34	34	68	33,10
2	Nie	24	25	49	23,90
3	Nie wiem	50	38	88	43,00
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych:

Tabela nr 48. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	22	12	34	16,60
2	Nie	54	55	109	53,20
3	Nie wiem	32	30	62	30,20
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego:

Tabela nr 49. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	46	36	82	40,00
2	Nie	24	26	50	24,40
3	Nie wiem	38	35	73	35,60
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Brak inicjatyw społecznych:

Tabela nr 50. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu braku inicjatyw społecznych według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	49	45	94	45,80
2	Nie	29	23	52	25,40
3	Nie wiem	30	29	59	28,80
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Zródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Rodziny niepełne:

Tabela nr 51. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu rodzin niepełnych według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	49	40	89	34,40
2	Nie	27	22	49	24,00
3	Nie wiem	32	35	67	32,60
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Zaburzenia psychiczne:

Tabela nr 52. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu zaburzeń psychicznych według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	29	21	50	24,50
2	Nie	26	24	50	24,50
3	Nie wiem	53	52	105	51,00
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

- Długotrwałe lub ciężkie choroby:

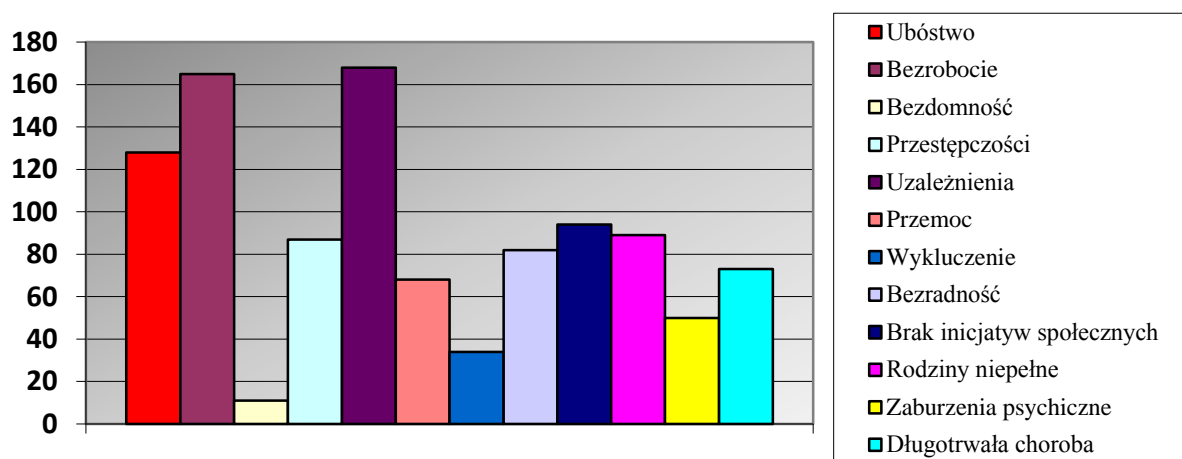
Tabela nr 53. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu długotrwałej lub ciężkiej choroby według ankietowanych respondentów.

L.p.	Ocena:	Kobiet	Mężczyzn	Osób	%
1	Tak	44	29	73	35,60
2	Nie	19	17	36	17,60
3	Nie wiem	45	51	96	46,80
4	brak odpowiedzi	-	-	-	-
Razem		108	97	205	100%

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Dane zaprezentowane w powyższych tabelach pokazują, iż społeczność lokalna nie ma wiedzy, nie zauważa lub nie chce zauważyć problemów tj. zaburzenia psychiczne, przemoc w rodzinie, choroby przewlekłe. Wynika to zarówno z ukrywania tego typu problemów przez osoby i rodziny nimi dotkniętymi jak i braku chęci wtrącania się w życie innych (sąsiadów). Coraz więcej ludzi wychodzi z założenia, że każdy powinien sam rozwiązywać swoje problemy i nawet posiadając wiedzę o występujących trudnościach w rodzinach nie zgłaszają tego do odpowiednich służb mogących zainterweniować, bądź zgłaszają kiedy problemy są już tak nawarstwione, że pomoc w ich rozwiązaniu jest bardzo trudna lub niemożliwa.

Wykres nr 20: Najbardziej dostrzegalne problemy społeczne w opinii publicznej.

Źródło: opracowanie własne - dane z ankiety pt. „Problemy społeczne w opinii środowiska lokalnego”

Z wieloletniego doświadczenia w pracy przez pracowników socjalnych GOPS w Bielsku, wynika, iż alkoholicy oraz ich rodziny bardzo często ukrywają swoje problemy związane z uzależnieniem, wręcz wstydzą się i wypierają się problemu. Z tego względu niewiele jest przypadków, w których osoba uzależniona sama zwraca się o pomoc. Jeżeli zgłoszenie już trafia do ośrodka pomocy społecznej to najczęściej w kontekście przemocy w rodzinie, ubóstwa itp. Dopiero w trakcie badania sprawy wychodzi na jaw, iż przyczyną jest ukrywany alkoholizm. Rodziny, w których występuje problem uzależnienia alkoholowego zazwyczaj nie korzystają z systemu pomocy społecznej z obawy przed ujawnienia się ich problemów. Z tego względu ogólnie panująca opinia, iż alkoholizm i inne uzależnienia są największym problemem społecznym jest słuszna, pomimo, że nie wynika ona z statystyk prowadzonych przez ośrodki pomocy społecznej. Uzależnienia są też w znacznej mierze przyczyną bezrobocia, problemów wychowawczych, agresji, przemocy a w konsekwencji ubóstwa. Ponadto dużym problemem społecznym jest bezrobocie, jest to bardzo poważny problem, który ściśle jest sprzężony z ubóstwem. Brak pracy to przede wszystkim brak stałych i regularnych dochodów, co wpływa niekorzystnie na jakość życia mieszkańców.

IV.2. UBÓSTWO

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” kryją się poza wyżywieniem, którego niezbędności nikt nie kwestionuje, takie potrzeby jak: ubranie, opłaty mieszkaniowe, leczenie, uzyskanie wykształcenia. Ubóstwo jest głównym powodem przyznawania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zjawisko to ma wiele przyczyn, które nie zawsze da się jasno wyodrębnić. Może ono być wywołane bezrobociem czy niepełnosprawnością, ale także biernością życiową i brakiem odpowiedzialności za siebie i własną rodzinę czy bardzo często alkoholizmem

członków rodziny. Wczesna detekcja tzw. szybkie wykrywanie i docieranie do rodziny lub osób znajdujących się na skraju ubóstwa, a później intensywna praca socjalna przyczyniają się do zapobiegania utrwalaniu się postaw bierności bądź roszczeniowości.

Ubóstwo rodzin dotyka najbardziej dzieci. Przejawem tego jest niedożywienie dzieci i młodzieży. Dlatego też GOPS koordynuje dożywianie na terenie gminy. Z rozeznania środowisk pracy pracowników socjalnych wynika, że zdarza się, iż posiłek w szkole bywa jedynym ciepłym posiłkiem dziecka w ciągu całego dnia.

Tabela nr 54: Pomoc w formie dożywiania dzieci w latach 2011-2015

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba dzieci	253	264	263	281	248
Liczba posiłków	35 449	34 793	33 744	33 364	31 399

Źródło: opracowanie własne - dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku.

IV.3. BEZROBOCIE

Bezrobocie jest w gminie Bielsk zjawiskiem, które dotyka dość szerokie kręgi społeczne. Straty i skutki społeczne, które powoduje są trudne do oszacowania. Pojawia się na niepokojącą skalę degradacja nie tylko bezrobotnych, ale także ich rodzin. Strata pracy, przejście na zasiłek, z kolei jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi tego konsekwencjami. Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego. Wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, na realizację określonych zamierzeń, zadań i planów życiowych. Najbardziej bolesnym aspektem bezrobocia jest zagrożenie bezpiecznej egzystencji własnej rodziny. Brak pracy ma nie tylko negatywny wpływ na ekonomiczną funkcję rodziny, ale też na sferę psychiki. Powoduje jej szybką degradację, potęguję biedę i rozszerza sferę ubóstwa. Dla podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku dotkniętych bezrobociem dużym problemem jest regulowanie należności za opłaty mieszkaniowe (głównie opłata za energię elektryczną, opał). Bezrobocie naraża rodzinę na szereg niedogodności, sublimację wielu ważnych potrzeb, niewłaściwe kształtowanie osobowości jej członków. Praca zawodowa wyznacza, bowiem postawy i zachowania dzieci, system stosowanych przez nie ocen, kontakty ze środowiskiem rówieśniczym, uznawane przez nie wartości czy preferowane cele. Dążenie dzieci i młodzieży są silnie związane z pozycją zawodową rodziców, a otaczająca rzeczywistość postrzegana jest przez pryzmat ich pracy zawodowej. Zmiany w statusie zawodowym choćby jednego z rodziców nie pozostają więc bez wpływu na dokonywaną przez młodych ludzi ocenę rzeczywistości oraz ich własnej pozycji. Bezrobocie jest często w rodzinie czynnikiem konfliktogennym i nasilającym patologie społeczne takie jak nadużywanie alkoholu, zdobywanie środków pieniężnych nielegalnymi sposobami np. kradzież itp. W celu niwelowania skutków bezrobocia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku realizował w latach 2011-2014 projekt systemowy „Twoja aktywność – Twoją szansą” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS, którego celem była integracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia. Udział w projekcie przyczynił się do podniesienia kwalifikacji

zawodowych oraz wzrostu motywacji do aktywnego poszukiwania pracy u 40 osób biorących udział w projekcie. Ponadto u uczestników wzrósł poziom samooceny, a także umiejętności społecznych i zaradności zarówno życiowej jak i na rynku pracy.

Tabela nr 55: Liczba uczestników projektu „Twoja aktywność – Twoją szansą”

Rok	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin	11	10	11	11
w tym osoby niepełnosprawne	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne - dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

IV.4. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA BĄDŹ CIĘŻKA CHOROBA

We współczesnym świecie niepełnosprawność człowieka uważana jest za szczególnie istotny problem społeczny. Znaczenie tego problemu wynika z rozmiarów i powszechności występowania niepełnosprawności w populacji, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję przy ZUS, KRUS jak również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne uznać należy osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwale lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. W celu pomocy i wsparcia osób niepełnosprawnych z terenu gminy Bielsk, GOPS w Bielsku zapewnia poza pomocą finansową i rzeczową usługi opiekuńcze.

Tabela nr 56: Pomoc udzielana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość osób korzystających z usług opiekuńczych	20	20	19	17	20
Ilość osób korzystających z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	14	14	14	14	13

Źródło: opracowanie własne - dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

Obserwacje pracowników Ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami protezowania i zakupu sprzętu umożliwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są także problemy architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają

uczestnictwo w normalnym życiu. Na terenie gminy Bielsk nie działają Warsztaty Terapii Zajęciowej, dlatego też nasi mieszkańcy korzystają z takiej formy terapii w Mirosławcu gm. Słupno oraz Męczeninie gm. Radzanowo. Ponadto mieszkańcy uczestniczą w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Stanisławowie gm. Drobin. W 2015r. z tej formy wsparcia i rehabilitacji korzystało 5 osób. Dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością mogą kontynuować naukę w Zespole Szkół Specjalnych w Goślicach oraz w Specjalnych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych w Płocku z terenu naszej Gminy. W 2015r. w Ośrodkach uczyło się 10 dzieci, dzięki czemu zdobywają niezbędne umiejętności potrzebne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. GOPS w Bielsku posiada na stanie wózki inwalidzkie i balkoniki, które wypożycza nieodpłatnie osobom niepełnosprawnym w formie umowy użyczenia. W celu integracji osób niepełnosprawnych oraz ich otoczenia w latach 2011-2014 na terenie gminy Bielsk odbywał się Piknik Integracyjny organizowany wspólnie przez Gminę Bielsk i PCPR w Płocku.

IV.5. PRZEMOC W RODZINIE

W celu usprawnienia pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy, od 2012r. na terenie gminy Bielsk funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół podejmuje działania w ramach procedury „Niebieskie karty” na rzecz osób i rodzin doświadczających przemocy oraz osób stosujących przemoc. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Bielsk wchodzi przedstawiciele: pomocy społecznej, policji, Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochrony zdrowia, oświaty, zawodowi kuratorzy sądowi- wydział rodzinny i wydział karny. W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracownicy socjalni GOPS w Bielsku podejmują pracę socjalną z ofiarami przemocy i ich rodzinami, informują o możliwościach pomocy, pomagają w gromadzeniu dokumentacji i tworzeniu pism procesowych, a w razie konieczności poszukują schronienia dla ofiar przemocy.

Przemoc niestety jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania, destrukcyjnym, dotyczącym i krzywdzącym wszystkich członków rodziny. Pomoc w takiej sytuacji musi być kompleksowa, bardzo profesjonalna, dotyczy wszystkich współzależnych i wymaga od pracowników służb społecznych wysokiej wiedzy i kwalifikacji.

Tabela nr 57: Ilość Niebieskich Kart na lata 2011-2015.

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość Niebieskich Kart	0	11	16	13	11
Ilość osób w rodzinie	0	34	53	39	22

Źródło: opracowanie własne - dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

IV.6. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Część osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku to osoby, które cechuje niezaradność w opiece i wychowaniu dzieci oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym nieracjonalne dysponowanie budżetem domowym. Dysfunkcjami współistniejącymi w bezradności są: problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, niedojrzałość emocjonalna rodziców, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym ujawniające się w postaci zachowań agresywnych, buntowniczych przejawiająca się łamaniem przez dzieci i młodzież panujących obyczajów i norm.

Tabela nr 58: Ilość rodzin objętych asystenturą rodzinną przez GOPS w Bielsku w latach 2011-2015.

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość rodzin	0	0	15	20	19
Ilość dzieci w rodzinie	0	0	49	58	54

Źródło: opracowanie własne - dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców ośrodka, niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Rodziny klientów ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na partnera lub dzieci. W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są „same sobie” większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy szkolne. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem. Problemy opiekuńczo - wychowawcze, alkoholizm, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w instytucjach pieczy zastępczej, a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych. Dlatego też pomoc takim rodzinom ze strony GOPS w Bielsku oferowana jest w postaci pracy rodziny z asystentem rodziny.

Asystent rodziny to osoba, która wspiera rodzinę w jej codziennym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych, aby w przyszłości jej członkowie samodzielnie potrafili pokonywać

trudności życiowe, zwłaszcza te dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania i za jej zgodą lub na wniosek Sądu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku w 2015 roku zatrudniał 2 asystentów rodziny na ½ etatu.

Asystenci w okresie od stycznia do grudnia 2015r. objęli opieką 19 rodzin. Współpracę z asystentem zakończyło 7 rodzin, w tym 3 rodziny - ze względu na osiągnięcie celów, założonych w planie pomocy rodzinie, 3 - ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę oraz 1 - ze względu na brak efektów.

IV.7. ALKOHOLIZM

Jedną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie alkoholu stanowi dziś razem z uzależnieniem od narkotyków jeden z najpoważniejszych problemów. Jego rozmiar i niszczyielskie działanie daje się zaobserwować wśród podopiecznych pomocy społecznej. Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat. Niepokojącym jest jednak fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu, w tym kobiet i obniżania się wieku pierwszego z nim kontaktu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, bezrobocie, problemy wychowawcze i zdrowotne, inne uzależnienia, wchodzenie w konflikt z prawem. Zjawisku nadużywania alkoholu często towarzyszy zjawisko przemocy fizycznej i psychicznej stosowanej zarówno wobec dorosłych jak i dzieci. Praca z takimi klientami GOPS jest bardzo trudna, długotrwała.

Tabela nr 59. Działania podejmowane przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Wyszczególnienia	2014	2015
Ilość osób wezwanych na posiedzenie komisji alkoholową	36	42
Ilość osób, które stawiły się na posiedzenie komisji alkoholowej	15	15
Ilość wniosków o przymusowe leczenie zamknięte	7	4
Ilość wykonanych zabiegów wszycia esperalu	8	9

Źródło: Dane GKPiRPA. Opracowanie własne.

Z pomocą w pracy z osobami uzależnionymi od alkoholu pracownikom socjalnym przychodzi Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny działający przy GKPiRPA oraz Poradnia Uzależnień w Płocku, Policja i Kuratorzy Sądowi. W ramach swoich działań Komisja prowadzi rozmowy mające na celu

pomoc w chorobie alkoholowej głównie wśród osób, które w związku z nauzywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizacją małoletnich, uchylają się od pracy, albo systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny. Ponadto kieruje ona wnioski do Sądu o przymusowe leczenie zamknięte, wspomaga w leczeniu odwykowym, finansuje działalność Punktu Konsultacyjnego w tym zatrudnieniu specjalistów z zakresu terapii alkoholowej oraz wspiera działalności profilaktyczną na terenie gminy Bielsk, poprzez współfinansowanie licznych inicjatyw społecznych.

Najważniejsze problemy występujące w Gminie Bielsk wynikające ze spożywania i nadużywania alkoholu zauważone przez pracowników socjalnych GOPS to:

1. Degradacja osób i rodzin uzależnionych od alkoholu.
2. Uzależnienia jako zależność przyczynowo skutkowa między bezrobociem, ubóstwem i uzależnieniem, przemocą.
3. Obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej.
4. Zwiększenie częstotliwości sięgania po alkohol i narkotyki przez dzieci i młodzież szkolną.
5. Niewystarczająca wiedza dorosłych dotycząca problemów uzależnień, miejsc i sposobów szukania pomocy.
6. Występowanie przemocy domowej i innych dysfunkcji w rodzinie z problemem alkoholowym.
7. Brak wystarczającej liczby specjalistów do pracy w zakresie problemów alkoholowych.
8. Przystępstwa i wykroczenia popełnione przez osoby nietrzeźwe.
9. Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych.

Poważnym problem jaki w ostatnim okresie pojawił się w Gminie Bielsk (zauważony przez respondentów ankiety), stanowią narkotyki, dopalacze i różnego typu środki psychoaktywne o nieznanym pochodzeniu i składzie. Problem ten dotyka najczęściej bardzo młodych ludzi (młodzież gimnazjalna). Są to nie tylko substancje, które uzależniają i pobudzają ale przede wszystkim wyniszczają organizm, powodując różnego typu choroby i zaburzenia natury psychicznej, wielokrotnie w skutkach nieodwracalne.

V. ANALIZA SWOT.

Tabela nr 60. ANALIZA SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobra współpraca międzyinstytucjonalna i zaangażowanie władz w rozwiązywanie problemów społecznych, - realizacja przez gminę projektów dofinansowywanych ze środków UE, - duża świadomość problemów społecznych, - otwartość na nowe rozwiązania, - doświadczenie i wiedza pracowników GOPS odpowiedzialnych za realizację wsparcia, - znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników GOPS, - zapewnienie kadrze GOPS szkoleń oraz kursów, - zatrudnianie Asystenta Rodziny pozwalające na poprawę stanu emocjonalnego, zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę, - coraz większe kompetencje pracowników instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, - stałe doskonalenie się pracowników służb pomocy społecznej, - współpraca pomiędzy jednostkami pomocy społecznej, - dobra współpraca GOPS w Bielsku z innymi ośrodkami pomocy społecznej oraz instytucjami działającymi na rzecz rodziny, - działalność na rzecz rodzin instytucji oraz placówek oświatowych, - otwartość na współpracę, - realizacja programów profilaktycznych, - działalność organizacji pozarządowych, - umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych - realizacja rządowego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” finansującego dożywianie dzieci w szkołach, - szeroko rozwinięta współpraca GOPS w Bielsku z PCPR - współpraca z warstwami terapii zajęciowej w Męczeninie i Mirosławiu oraz z Zakładem Aktywności Zawodowej w Stanisławowie, - korzystne położenie geograficzne- blisko Płock, co ma wpływ na łatwiejszy dostęp do rynku pracy, edukacji i kultury, 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ilość propozycji spędzania wolnego czasu oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej, - brak ośrodków wsparcia dziennego, - mały dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta) i prawnego, - brak zaplecza technicznego do realizacji form wsparcia (brak pomieszczeń, wyposażenia), - brak środków na poszerzenie oferty wsparcia rodziny, - bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach wielodzietnych i niepełnych, - tzw. dziedziczenie biedy, - niski stopień rozpoznawania problemów i potrzeb rozwojowych dzieci, - niekierowania dzieci z problemami rozwojowymi do szkół specjalnych, - duże obciążenie pracowników GOPS dodatkowymi zadaniami, - brak organizacji pozarządowych działających na rzecz wspierania procesów wychowawczych w rodzinie, - słaba współpraca z poszczególnymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny, - mała ilość atrakcyjnej, bezpłatnej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, - ograniczony dostęp (odległość) do ofert zajęć w placówkach kulturalnych dla najuboższych, - rosnące potrzeby w zakresie poradnictwa rodzinnego, wsparcia środowiskowego, które nie są zaspokajane. - sztywny podział środków na określone zadania, - brak mieszkań socjalnych, - brak poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta uzależnień, prawnik), - brak wsparcia psychologicznego dla pracowników socjalnych, - istniejące bariery architektoniczne utrudniające osobom niepełnosprawnym pełny udział w życiu społecznym, - brak programu korekcyjno edukacyjnego dla

<ul style="list-style-type: none"> - szeroko rozwinięta sieć szkół podstawowych i łatwa dostępność do szkół ponadgimnazjalnych w Płocku, - dobre rozeznanie świadczeniobiorców w systemie pomocy społecznej, - działalność gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy, - działalność na terenie gminy Domu Pomocy Społecznej w Goślicach oraz Zakładu Pielęgnacyjno Opiekuńczego w Tchorzu, - działalność Szkoły Specjalnej w Goślicach, - budowa i modernizacja świetlic wiejskich, - Orlik i hala sportowa, sale gimnastyczne, - realizacja projektów w szkołach „Dziecięca akademia przyszłości”, „Zagrajmy o sukces” oraz „Moja przyszłość”, - realizacja projektu „M@zowszanie” w Gimnazjum Bielsk i GOK w Bielsku, - sieć placówek i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych w Płocku dostępnych dla mieszkańców gminy Bielsk. - doświadczenia z realizacji zadań na rzecz aktywnej integracji finansowanych ze środków UE, 	<ul style="list-style-type: none"> - sprawców przemocy, - uboga oferta działań podejmowanych wobec sprawców przemocy, - brak organizacji pozarządowych na terenie gminy działających w zakresie działań przeciwdziałania przemocy w rodzinie, alkoholizmowi i narkomanii, - brak możliwości zapewnienia schronienia na terenie gminy osobom doświadczającym przemocy, - wczesna inicjacja zażywania środków odurzających i psychoaktywnych, - zwiększenie ilości kobiet w populacji osób uzależnionych, - duża ilość punktów sprzedaży alkoholu, - brak świetlic z programem socjoterapeutycznym,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina, - wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny, - wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, - możliwość pozyskania środków zewnętrznych, - działalność punktu konsultacyjnego w zakresie wspierania rodzin wielodzietnych, borykającymi się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, z problemem przemocy i alkoholu, - podejmowanie działań aktywizacyjnych, - możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi, - zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia. - współpraca między jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi, - środki pomocowe z PFRON, - wzrost aktywności społeczeństwa, - wykorzystanie wolontariatu do działań w sferze pomocy społecznej, - stworzenie nowych miejsc pracy, - rozbudowany system szkoleń, - podejmowanie licznych działań profilaktycznych, - zwiększenie świadomości oraz wiedzy nt. możliwości otrzymania pomocy przez osoby doznające przemocy, - zwiększenie świadomości i wrażliwości lokalnego społeczeństwa na problem przemocy i alkoholizmu, - prorodzinna polityka państwa; 	<ul style="list-style-type: none"> - małe wsparcie opiekuńczo-wychowawcze dla rodziców – mniejsze szanse rozwojowe dzieci, - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - wypalenie zawodowe pracowników, - stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia dotyczące GOPS-u, jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego, - trudności z podjęciem pracy spowodowane brakiem opieki nad dziećmi, - zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci. - małe zainteresowanie mieszkańców ofertą skierowaną do nich, - zbyt małe środki finansowe na funkcjonowanie pomocy społecznej, - brak stabilnych przepisów administracyjno-prawnych dotyczących pomocy społecznej, - niepewność finansowa, - ubożenie społeczeństwa, - łatwa dostępność do substancji psychoaktywnych i alkoholu, - niewystarczający poziom wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień, - utrzymujące się stereotypy i mity dotyczące przemocy w rodzinie funkcjonujące w społeczeństwie, - nowe używki i łatwy do nich dostęp również przez osoby nieletnie, - bierność osób w poszukiwaniu pracy i niechęć do zmiany swojej sytuacji zawodowej i

	<p>społecznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak wiary we własne siły i możliwości, - starzenie się społeczeństwa, - niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, - brak miejsc pracy, - likwidacja stanowisk i zakładów pracy, - wzrost liczby osób ciężko chorych i niepełnosprawnych, - negatywne trendy demograficzne, - wysokie bezrobocie powodujące szereg negatywnych konsekwencji, - brak perspektyw dla młodzieży, osób wykształconych prowadząca do migracji zarobkowej,
--	--

Źródło: opracowanie własne - dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku

VI. MISJA, CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

VI.1. MISJA

Przeprowadzona analiza społeczno - gospodarczych uwarunkowań oraz diagnoza sytuacji społecznej pozwoliły na określenie **Misji strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Bielsk** na lata 2016-2025, którym jest:

Włączanie społeczne i przeciwdziałanie zagrożeniom wykluczenia społecznego dla poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Bielsk.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych oraz kierunków działań.

W oparciu o dokonaną analizę SWOT, rzeczywiste potrzeby społeczne oraz dotychczasowe doświadczenia pracowników Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku sformułowano następujące cele strategiczne:

1. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu
2. Zmniejszenie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz niwelowanie ich skutków
3. Włączenie społeczne i łagodzenie skutków bezrobociu.
4. Rozwój mechanizmów wspierania rodziny
5. Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych i ciężko, przewlekle chorych
6. Rozwój inicjatyw na rzecz osób starszych
7. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

VI.2. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Tabela nr 61. Cele strategiczne i kierunki działań.

Lp.	Cele strategiczne	Kierunki działań	Realizatorzy	Źródła finansowania	Wskaźniki	Monitorowanie/ ewaluacja
1.	Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu	<p>1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy poprzez realizację projektów i programów finansowanych ze środków własnych i zewnętrznych;</p> <p>2. Zmniejszenie liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa;</p> <p>3. Zabezpieczanie niezbędnych środków finansowych przeznaczonych na zaspokojenie podstawowych potrzeb osób korzystających z systemu pomocy społecznej;</p> <p>4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w rozdysponowywaniu żywności, realizacji projektów na rzecz mieszkańców;</p>	<p>- GOPS w Bielsku,</p> <p>- PUP w Płocku,</p> <p>- organizacje pozarządowe</p>	<p>- budżet gminy Bielsk,</p> <p>- środki unijne,</p> <p>- środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,</p> <p>- środki z budżetu wojewody mazowieckiego</p>	<p>- ilość rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej;</p> <p>- liczba osób biorących udział w programach krajowych i projektach unijnych dot. włączania społecznego;</p> <p>- wysokość świadczeń socjalnych (środki z budżetu gminy i wojewody mazowieckiego).</p>	<p>- analiza danych</p> <p>- coroczne sprawozdania GOPS,</p> <p>- monitoring realizacji celów strategicznych co 3 lata.</p>

2.	Zmniejszenie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz niwelowanie ich skutków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja programów profilaktycznych z obszaru uzależnień; 2. Podejmowanie kampanii i akcji społecznych propagujących zdrowy tryb życia; 3. Rozwój działalności punktu konsultacyjnego poprzez zapewnienie pomocy terapeuty, pedagoga, psychologa i prawnika; 4. Realizacja programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży; 5. Realizacja programów terapeutycznych dla osób stosujących przemoc; 6. Zmniejszenie ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Bielsk; 7. Niwelowanie skutków doświadczania przemocy w rodzinie poprzez podejmowanie różnych działań terapeutycznych wobec sprawców przemocy oraz wobec osób doznających przemocy; 8. Promowanie właściwego modelu wychowania i opieki nad dzieckiem; 9. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie; 10. Rozwój lokalnego systemu wsparcia rodzin z problemem przemocy domowej poprzez doskonalenie interdyscyplinarnego modelu pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku, - Urząd Gminy w Bielsku, - Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - posterunek policji w Bielsku, - punkt konsultacyjny, - placówki oświatowe, - Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR Płock, - organizacje pozarządowe, - Sąd, - Prokuratura, - Ośrodki zdrowia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet gminy Bielsk, - Budżet Wojewody Mazowieckiego - środki z projektów unijnych 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym; - ilość osób biorących udział w terapii; - liczba pogadarek, konkursów, spotkań profilaktycznych realizowanych przez szkoły - ilość kampanii i akcji społecznych - liczba osób zgłoszonych do GKPiRPA - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”; - liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży alkoholu; - ilość osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy; - ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego - ilość osób z terenu gminy Bielsk korzystających z pomocy OIK przy PCPR Płock - ilość rodzin korzystających z pomocy pracowników socjalnych w związku z problemem alkoholowym i przemocą - ilość szkoleń, seminariów, konferencji, superwizji, w których biorą udział specjaliści pracujący z rodzinami z problemem przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza i coroczna sprawozdawczość GOPS, ZI, GKPiRPA, Policji, OIK, placówek oświatowych, - monitoring realizacji celów strategicznych co 3 lata.
----	---	---	--	--	--	--

3.	<p>Włącznie społeczne i łagodzenie skutków bezrobocia.</p>	<p>1. Łagodzenie skutków bezrobocia poprzez systematyczne wspieranie osób i rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej powodu bezrobocia; 2. Prowadzenie szkoleń, kursów dla osób bezrobotnych 3. Zwiększenie realizacji ilości staży zawodowych, robót publicznych, prac interwencyjnych czy prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych, 4. Wzrost aktywności zawodowej i społecznej osób bezrobotnych poprzez realizację programów w tym ze środków UE, 5. Wzrost współpracy instytucji z terenu gminy z organizacjami pozarządowymi w celu pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym; 6. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy, 7. Zmniejszenie liczby rodzin zmagających się z problemem bezrobocia.</p>	<p>- GOPS w Bielsku, - PUP w Płocku, - organizacje pozarządowe - Młodzieżowe Centrum Kariery - OHP</p>	<p>- Budżet gminy Bielsk, - środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego - środki unijne - środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe</p>	<p>- ilość osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia - ilość osób objętych pomocą GOPS z powodu bezrobocia - ilość osób z terenu gminy Bielsk uczestniczących w kursach i szkoleniach - ilość zrealizowanych staży zawodowych, robót publicznych, prac interwencyjnych czy prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych, - ilość osób bezrobotnych objętych aktywizującymi programami; - ilość wspólnych inicjatyw instytucji publicznych i organizacji pozarządowych na rzecz włączania społecznego;</p>	<p>- Analiza danych i coroczna sprawozdawczość GOPS, PUP, MCK. - monitoring realizacji celów strategicznych co 3 lata.</p>
----	---	--	--	---	--	---

4.	Rozwój mechanizmów wspierania rodziny	<p>1. Zapewnienie wsparcia rodzinom wielodzietnym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;</p> <p>2. Wzrost wiedzy i umiejętności rodziców i opiekunów prawnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;</p> <p>3. Wspieranie działań ukierunkowanych na szybki powrót dziecka do rodziny naturalnej;</p> <p>4. Inicjowanie współpracy jednostek samorządu terytorialnego, kościołów i związków wyznaniowych oraz organizacji pozarządowych w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;</p> <p>5. Upowszechnianie konieczności wzmacnia rodzin poprzez rozwój poradnictwa rodzinnego oraz dostępności do specjalistów pracujących z rodziną;</p> <p>6. Promowanie rodzicielstwa zastępczego;</p> <p>7. Wspieranie rozwoju inicjatyw prorodzinnych w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny i wskazywania pozytywnych wzorców.</p> <p>8. Wspieranie rozwoju podmiotów umożliwiających aktywne spędzanie czasu wolnego, form aktywności w ramach dostępnej bazy oraz organizacji zajęć poza szkolnych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy w Bielsku - GOPS - Punkt Konsultacyjny - placówki oświatowe - służba zdrowia - parafie - organizacje pozarządowe - GOK - Biblioteka - GKPiRPA 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet gminy Bielsk, - środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego - środki unijne - środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość osób korzystających ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego; - ilość szkoleń pracowników jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i organizacji w zakresie wspierania rodziny; - Ilość programów profilaktycznych; - Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; - Liczba dzieci objętych pieczą zastępczą; - Ilość zrealizowanych działań na rzecz rodziny; - ilość rodzin zastępczych specjalistycznych; - ilość niespokrewnionych rodzin zastępczych; - ilość spokrewnionych rodzin zastępczych; -Liczba organizowanych na terenie gminy różnorodnych spotkań, pogadanek, pedagogizacji, itp. mających na celu przybliżenie oraz wskazanie na pozytywne wzorce zachowań w kontekście funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym; - Ilość zajęć poza lekcyjnych (min. działania ZHP, wolontariat, udział w akcjach charytatywnych, itp.). - Ilość spotkań informacyjnych i konsultacji z przedstawicielami instytucji działającymi na rzecz rodziny; 	<p>Analiza i coroczna sprawozdawczość- GOPS,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Punkt Konsultacyjny - placówki oświatowe - służba zdrowia - parafie - organizacje pozarządowe - GOK - Biblioteka - GKPiRPA <p>- monitoring realizacji celów strategicznych co 3 lata.</p>
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BIELSK NA LATA 2016-2025		77				

5.	Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych i ciężko, przewlekle chorych	<p>1. Zapewnienie wsparcia finansowego i psychologicznego osobom zmagającym się długotrwałą chorobą i niepełnosprawnością;</p> <p>2. Zwiększenie aktywności zawodowej wśród osób niepełnosprawnych;</p> <p>3. Wspierania działań różnych podmiotów na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych;</p> <p>4. Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu medycyny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - placówki służby zdrowia - Urząd Gminy w Bielsku - GOPS - parafie - organizacje pozarządowe - Narodowy Fundusz Zdrowia -PCPR w Płocku 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet gminy Bielsk, - środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego - środki NFZ - środki unijne 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość osób korzystających z porad psychologicznych przez osoby dotknięte chorobą i niepełnosprawnością; - Ilość osób niepełnosprawnych biorących udział w projektach do nich skierowanych; - Ilość osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP; - Ilość porad lekarskich udzielonych przez specjalistów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza danych i coroczna sprawozdawczość - monitoring realizacji celów strategicznych co 3 lata.
6.	Rozwój inicjatyw na rzecz osób starszych	<p>1. Wspieranie inicjatyw w zakresie aktywności edukacyjnej, społecznej i kulturalnej na rzecz seniorów;</p> <p>2. Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu medycyny;</p> <p>3. Zapewnienie wsparcia systemu pomocy społecznej dla osób starszych;</p> <p>4. Rozwój inicjatyw na rzecz seniorów poprzez powstawanie Dziennego Domu Pobytu czy dalszego rozwój usług opiekuńczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - placówki służby zdrowia - Urząd Gminy w Bielsku - GOPS - parafie - organizacje pozarządowe - Narodowy Fundusz Zdrowia - Gminny Ośrodek Kultury - placówki oświatowe - Biblioteka 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet gminy Bielsk, - środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego - środki NFZ - środki unijne 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość osób zrzeszających się w klubach związkach senioralnych; - Ilość inicjatyw edukacyjnych, społecznych i kulturalnych na rzecz seniorów; - Ilość osób starszych korzystających z systemu pomocy społecznej; - Ilość seniorów korzystających z usług opiekuńczych na terenie gminy; - utworzenie Dziennego Domu Pobytu dla seniorów; 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza danych i coroczna sprawozdawczość - monitoring realizacji celów strategicznych co 3 lata.

7.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	<p>1. Zapewnienie dostępności do edukacji przedszkolnej;</p> <p>2. Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz pomocy materialnej dla uczących się dzieci i młodzieży;</p> <p>3. Wspieranie rozwoju podmiotów umożliwiających aktywne spędzanie czasu wolnego, form aktywności w ramach dostępnej bazy oraz organizacji zajęć poza szkolnych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy;</p> <p>4. Zapewnienie wsparcia dla placówek oświatowych w pokonywaniu sytuacji kryzysowych w tym w związku z problemami wychowawczymi uczniów spowodowanymi sytuacją rodzinną, czy zdarzeniem losowym;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Gminy w Bielsku- Ref. Oświaty - Punkt Konsultacyjny - placówki oświatowe - parafie - organizacje pozarządowe - GOK - Biblioteka - GKPiRPA - OHP 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet gminy Bielsk, - środki pozyskane z budżetu woj. mazowieckiego - środki unijne - środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe - wsparcie lokalnych przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość dzieci uczęszczających do przedszkola i oddziałów przedszkolnych; - Ilość uczniów korzystających z pomocy specjalistów na terenie szkoły (psycholog, pedagog, logopeda); - Ilość dzieci objętych wsparciem Punktu Konsultacyjnego z powodu trudności edukacyjnych i wychowawczych; - Liczba dzieci korzystających ze stypendiów i wyprawek szkolnych; - Ilość zorganizowanych na terenie gminy inicjatyw pozaszkolnych. - Ilość zorganizowanych inicjatyw szkolnych na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży. 	<p>Analiza i sprawozdawczość- Punkt Konsultacyjny</p> <ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - parafie - organizacje pozarządowe - GOK - Biblioteka - GKPiRPA <p>- monitoring realizacji celów strategicznych co 3 lata</p>
----	--	---	---	--	---	--

Źródło: opracowanie własne.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIE STRATEGII

Realizacja celów strategicznych poprzez kierunki działań zawartych w strategii będzie finansowana ze środków własnych Gminy oraz ze źródeł zewnętrznych.

Źródłem finansowania wewnętrznego będą w szczególności:

- dochody własne budżetu,
- subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa,
- środki funduszu krajowego (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).
- składki i zbiórki publiczne,
- środki własne ludności.

Poprzez realizację różnych inicjatyw osiągnięcie założeń celów strategicznych będzie następowało w ramach uchwalonego corocznie Uchwałą Rady gminy Bielsk planu budżetowego oraz możliwościach organizacyjnych Gminy i pozyskanych środków zewnętrznych.

Liczne działania podejmowane przez podmioty działające na terenie gminy Bielsk realizowane są w ramach programów opracowanych i wdrażanych do realizacji w poszczególnych latach. Wszystkie jednostki organizacyjne w ramach swoich zadań ustawowych prowadzą działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Na terenie gminy Bielsk realizowane są następujące programy:

1. Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”,
2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ),
3. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020,
4. Program Wspierania rodziny w Gminie Bielsk na lata 2016-2018,
5. Ministerialny coroczny „Program asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej” realizowany od 2013r.
6. Coroczny Gminny Program Przeciwdziałania Narkomani w Gminie Bielsk,
7. Coroczny Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Bielsk,
8. Realizowane w szkołach z terenu gminy Bielsk Programy Profilaktyczne i Wychowawcze,
9. Szkolny system Interwencji w Gimnazjum w Bielsku.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

W procesie planowania strategicznego niezbędnym elementem jest monitorowanie, które pozwala stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany. Dlatego też w celu monitoringu realizacji misji i zadań w ramach celów strategicznych zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zostanie powołany Zespół ds. aktualizacji i monitoringu strategii. Monitorowanie Strategii przez Zespół będzie polegało na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, a jego celem będzie zapewnienie zgodności realizacji zapisów strategicznych z wcześniejszymi założeniami. Niniejsze monitorowanie Strategii dostarczy również danych i informacji pozwalających na przeprowadzenie ewaluacji, która będzie oceną jakości realizacji zapisów strategicznych w stosunku do wcześniejszych założeń. Dzięki ewaluacji możliwe będzie stałe ulepszanie skuteczności i efektywności działań podejmowanych w oparciu o zapisy Strategii.

Wdrażanie strategii monitorowane będzie na bieżąco w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jej realizację. Podstawowym narzędziem monitorowania i ewaluacji realizacji Strategii będzie sporządzana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej oraz bieżąca analiza, sprawozdawczość, raporty z realizacji poszczególnych programów i projektów polityki społecznej.

Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie przez Zespół ds. aktualizacji i monitoringu strategii w formie raportów, co 3 lata. Trzyletni raport zawierać będzie ocenę stopnia wdrażania zadań jak również propozycje nowych rozwiązań bądź modyfikację dotychczasowych działań stosownie do zmieniających się potrzeb. Raport przedstawiany będzie Wójtowi Gminy Bielsk wraz z wnioskami i rekomendacjami do dalszego wdrażania Strategii.

IX. WNIOSKI KOŃCOWE

- 1.** Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielsk na lata 2016-2020 przyczyni się do wzmocnienia koordynacji i zarządzania lokalną polityką społeczną oraz umożliwi bieżące monitorowanie i ewaluację podejmowanych działań społecznych na terenie gminy.
- 2.** Poprzez monitoring i ewaluację systematycznie badane będą problemy społeczne, ich dynamika i kierunek ich zmian.
- 3.** Realizacja Strategii wzmocni współpracę międzysektorową, między instytucjonalną, partnerstwa oraz pozwoli na wdrażanie mechanizmów sprzyjających synergii działań na poziomie lokalnym.
- 4.** Realizacja celów Strategii uzależniona będzie od środków finansowych, które Samorząd Gminy Bielsk może przeznaczyć w danym roku oraz innych środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych, w tym środki publiczne krajowe oraz środki unijne.
- 5.** Cykliczny monitoring Strategii przyczyni się do bieżącej analizy wykonania poszczególnych zadań oraz umożliwi aktualizację Strategii i wprowadzanie niezbędnych zmian w kierunku osiągnięcia założonych celów strategicznych.
- 6.** Wspólne działania poszczególnych instytucji zaangażowanych w realizację celów Strategii przyczyni się do rozwoju infrastruktury społecznej i instytucjonalnej w gminie.

X. SPIS TABEL I WYKRESÓW

X.1. Spis tabel

Tabela nr 1. Ilość złożonych wniosków w Urzędzie Gminy w Bielsku do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej	11
Tabela nr 2. Orientacyjna ilość przedsiębiorców wykonujących działalność na terenie gminy Bielsk pod względem wykonywanej działalności	12
Tabela nr 3. Struktura ilościowo – procentowa badanych respondentów i ze względu na płeć	13
Tabela nr 4. Struktura ilościowo – procentowa badanych respondentów i ze względu na wykształcenie	13
Tabela nr 5. Struktura ilościowo – procentowa badanych respondentów ze względu na przedział wiekowy	14
Tabela nr 6. Ocena ilościowo – procentowa poziom opieki zdrowotnej według badanych respondentów	14
Tabela nr 7. Ocena ilościowo – procentowa poziomu pomocy ze strony GOPS i Urzędu Gminy według badanych respondentów	15
Tabela nr 8. Ocena ilościowo – procentowa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy Bielsk według badanych respondentów	16
Tabela nr 9. Ocena ilościowo – procentowa poziomu warunków życia mieszkańców gminy Bielsk według badanych respondentów	16
Tabela nr 10. Ocena ilościowo – procentowa poziom stanu dróg w gminie Bielsk według badanych respondentów	17
Tabela nr 11. Ocena ilościowo – procentowa poziom edukacji przedszkolnej w gminie Bielsk według badanych respondentów	18
Tabela nr 12. Ocena ilościowo – procentowa poziom edukacji w szkołach podstawowych z terenu gminy Bielsk według badanych respondentów	18
Tabela nr 13. Ocena ilościowo – procentowa poziom edukacji w gimnazjach z terenu gminy Bielsk według badanych respondentów	19
Tabela nr 14. Ocena ilościowo – procentowa dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego na terenu gminy Bielsk według badanych respondentów	19
Tabela nr 15. Ocena ilościowo – procentowa dostępność do informacji na temat wydarzeń w gminie Bielsk według badanych respondentów	20
Tabela nr 16. Ocena ilościowo – procentowa dostępność do kultury i rozrywki w gminie Bielsk według badanych respondentów	21
Tabela nr 17. Ocena ilościowo – procentowa organizowanych imprez cyklicznych w gminie Bielsk według badanych respondentów	21
Tabela nr 18. Ocena ilościowo – procentowa organizacji wolnego czasu (koła zainteresowań, kluby sportowe itp.) w gminie Bielsk według badanych respondentów	22

Tabela nr 19. Ocena ilościowo – procentowa miejsc rekreacji (place zabaw, ścieżki rowerowe, siłownie zewnętrzne) w gminie Bielsk według badanych respondentów	22
Tabela nr 20. Ocena ilościowo – procentowa poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym w gminie Bielsk według badanych respondentów.....	23
Tabela nr 21. Ocena ilościowo – procentowa siły więzi międzyludzkich, integracji mieszkańców w gminie Bielsk według badanych respondentów.....	24
Tabela nr 22. Struktura zawieranych związków małżeńskich w okresie 2011-2015 w Gminie Bielsk	27
Tabela nr 23. Ilość świadczeń w poszczególnych latach	27
Tabela nr 24. Mieszkania komunalne którymi dysponuje Urząd Gminy w Bielsku	30
Tabela nr 25. Struktura ludności w Gminie na tle powiatu (wg. danych GUS na dzień 31.12.2015).....	31
Tabela nr 26. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Bielsk zameldowanych na stałe (wg. danych z ewidencji ludności UG Bielsk na dzień 31.12.2015).....	31
Tabela nr 27. Struktura według wieku i płci na dzień 31.12.2015	32
Tabela nr 28. Przyrost naturalny w Gminie Bielsk 2002-2014	33
Tabela nr 29. Liczba bezrobotnych w Gminie Bielsk	34
Tabela nr 30. Na terenie Gminy Bielsk zlokalizowane są poniżej wymienione szkoły podstawowe, zespoły szkół oraz przedszkola	36
Tabela nr 31. Wyniki sprawdzianów szóstej klasy szkoły podstawowej rok szkolny 2014/2015	37
Tabela nr 32. Wyniki sprawdzianów szóstej klasy szkoły podstawowej rok szkolny 2015/2016	37
Tabela nr 33. Wyniki sprawdzianów trzeciej klasy gimnazjum rok szkolny 2014/2015.....	37
Tabela nr 34. Wyniki sprawdzianów trzeciej klasy gimnazjum rok szkolny 2015/2016	37
Tabela nr 35. Organizacje pozarządowe z siedzibą na terenie gminy Bielsk	44
Tabela nr 36. Środki wydatkowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku w latach 2013-2015 z podziałem na zadania własne i zadania zlecone	50
Tabela nr 37. Środki wydatkowane oraz liczba osób korzystających ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku w latach 2014/2015 finansowanych z dotacji Wojewody z podziałem na poszczególne kategorie świadczeń	50
Tabela nr 38. Środki wydatkowane oraz liczba osób korzystających ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku w latach 2014/2015 finansowanych z środków własnych gminy z podziałem na poszczególne kategorie świadczeń	50
Tabela nr 39. Drogi powiatowe na terenie Gminy Bielsk	54
Tabela nr 40. Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku	58
Tabela nr 41. Powody udzielania pomocy przez GOPS Bielsk w latach 2011-2015	59
Tabela nr 42. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu ubóstwa i niewydolności materialnej rodzin według ankietowanych respondentów	59
Tabela nr 43. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu bezrobocia według ankietowanych respondentów	60

Tabela nr 44. Ocena ilościowo procentowa nasilenia problemu bezdomności według ankietowanych respondentów	60
Tabela nr 45. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu przestępczości według ankietowanych respondentów	60
Tabela nr 46. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu uzależnień (alkohol, narkomania, dopalacze i inne) według ankietowanych respondentów	60
Tabela nr 47. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia przemocy w rodzinie według ankietowanych respondentów	61
Tabela nr 48. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych według ankietowanych respondentów	61
Tabela nr 49. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego według ankietowanych respondentów	61
Tabela nr 50. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu braku inicjatyw społecznych według ankietowanych respondentów	61
Tabela nr 51. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu rodzin niepełnych według ankietowanych respondentów	62
Tabela nr 52. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu zaburzeń psychicznych według ankietowanych respondentów	62
Tabela nr 53. Ocena ilościowo-procentowa nasilenia problemu długotrwałej lub ciężkiej choroby według ankietowanych respondentów	62
Tabela nr 54. Pomoc w formie dożywiania dzieci w latach 2011-2015	64
Tabela nr 55. Liczba uczestników projektu „Twoja aktywność – Twoją szansą”	65
Tabela nr 56. Pomoc udzielana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	65
Tabela nr 57. Ilość Niebieckich Kart na lata 2011-2015	66
Tabela nr 58. Ilość rodzin objętych asystenturą rodzinną przez GOPS w Bielsku (latach 2011-2015)	67
Tabela nr 59. Działania podejmowane przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	68
Tabela nr 60. ANALIZA SWOT	70
Tabela nr 61. Cele strategiczne i kierunki działań	74

X.2. Spis wykresów

Wykres nr 1 Struktura ilościowo – procentowa badanych respondentów i ze względu na płeć.....	13
Wykres nr 2 Struktura ilościowo – procentowa badanych respondentów i ze względu na wykształcenie.....	13
Wykres nr 3 Struktura ilościowo – procentowa badanych respondentów ze względu na przedział wiekowy	14
Wykres nr 4 Ocena ilościowo – procentowa poziom opieki zdrowotnej według badanych respondentów.....	15
Wykres nr 5 Ocena ilościowo – procentowa poziomu pomocy ze strony GOPS i Urzędu Gminy według badanych respondentów	15

Wykres nr 6 Ocena ilościowo – procentowa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy Bielsk według badanych respondentów	16
Wykres nr 7 Ocena ilościowo – procentowa poziomu warunków życia mieszkańców gminy Bielsk według badanych respondentów	17
Wykres nr 8 Ocena ilościowo – procentowa poziom stanu dróg w gminie Bielsk według badanych respondentów	17
Wykres nr 9 Ocena ilościowo – procentowa poziom edukacji przedszkolnej w gminie Bielsk według badanych respondentów	18
Wykres nr 10 Ocena ilościowo – procentowa poziom edukacji w szkołach podstawowych z terenu gminy Bielsk według badanych respondentów	19
Wykres nr 11 Ocena ilościowo – procentowa poziom edukacji w gimnazjach z terenu gminy Bielsk według badanych respondentów	19
Wykres nr 12 Ocena ilościowo – procentowa dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego na terenie gminy Bielsk według badanych respondentów	20
Wykres nr 13. Ocena ilościowo – procentowa dostępność do informacji na temat wydarzeń w gminie Bielsk według badanych respondentów	20
Wykres nr 14 Ocena ilościowo – procentowa dostępność do kultury i rozrywki w gminie Bielsk według badanych respondentów	21
Wykres nr 15 Ocena ilościowo – procentowa organizowanych imprez cyklicznych w gminie Bielsk według badanych respondentów	22
Wykres nr 16 Ocena ilościowo – procentowa organizacji wolnego czasu (koła zainteresowań, kluby sportowe itp.) w gminie Bielsk według badanych respondentów	22
Wykres nr 17. Ocena ilościowo – procentowa miejsc rekreacji (place zabaw, ścieżki rowerowe, siłownie zewnętrzne) w gminie Bielsk według badanych respondentów	23
Wykres nr 18. Ocena ilościowo – procentowa poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym w gminie Bielsk według badanych respondentów	23
Wykres nr 19. Ocena ilościowo – procentowa siły więzi międzyludzkich, integracji mieszkańców w gminie Bielsk według badanych respondentów	24
Wykres nr 20. Najbardziej dostrzegalne problemy społeczne w opinii publicznej	63